

Ikt. sz.: KOB/73-2/2015.

KOB-19/2015. sz. ülés
(KOB-40/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális bizottságának**
2015. november 25-én, szerdán, 10 óra 9 perckor
az Országgyűlés Irodaháza I. emelet II. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	5
<i>Lázár János beszámolója</i>	5
<i>L. Simon László tájékoztatója</i>	7
<i>Lázár János további kiegészítése</i>	9
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	13
<i>Lázár János válasza</i>	23
<i>Az ülés berekesztése</i>	34

Napirendi javaslat

1. Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dúró Dóra** (Jobbik), a bizottság elnöke

Dr. Pósán László (Fidesz), a bizottság alelnöke

Kucsák László (Fidesz), a bizottság alelnöke

Kunhalmi Ágnes (MSZP), a bizottság alelnöke

Ikotity István (LMP), a bizottság alelnöke

Dunai Mónika (Fidesz)

Halász János (Fidesz)

Törő Gábor (Fidesz)

Dr. Hiller István (MSZP)

Farkas Gergely (Jobbik)

Szabó Szabolcs (független)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Vinnai Győző (Fidesz) Halász Jánosnak (Fidesz)

Simon Róbert Balázs (Fidesz) Kucsák Lászlónak (Fidesz)

Dr. Hoffmann Rózsa (KDNP) dr. Pósán Lászlónak (Fidesz)

Törő Gábor (Fidesz) megérkezéséig Dunai Mónikának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella, a bizottság tanácsadója

Meghívott

Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter

L. Simon László államtitkár (Miniszterelnökség)

Ritter Imre német nemzetiségi szószóló

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 9 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DÚRÓ DÓRA (Jobbik), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszöntöm önöket a Kulturális bizottság mai ülésén. Az ülést megnyitom.

A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Az előzetes napirendi javaslatot a képviselők megkapták. Ehhez írásban senki nem terjesztett elő módosítást. Kérdezem, hogy szóban kíván-e bárki előterjeszteni módosítást a napirendhez. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok jelzést. Szavazzunk! Ki az, aki támogatja az előzetesen kiküldött napirendi javaslatot? *(Szavazás.)* Köszönöm. Volt-e nem szavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem volt.

Az első napirendi pontunk Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter úr meghallgatása. Köszöntöm a miniszter urat, államtitkár urat és munkatársaikat. A miniszter úr előzetesen jelezte, hogy 12 óráig tud a bizottság rendelkezésére állni, ezért a miniszteri meghallgatásra egy időkeret-javaslattal élek. Ennek elfogadását kérem a bizottságtól. Ismertetem az időkeret felosztását. A miniszter úr kezdő beszámolójára 15 perc áll rendelkezésre, a Fidesz képviselőcsoportja számára 29 perc, a KDNP számára 8 perc, a Jobbik számára 11 perc, az MSZP számára szintén 11 perc, az LMP számára 8 perc, a független képviselő számára 5 perc, a miniszter úr válaszára pedig 20 perces időkeret áll rendelkezésre. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy elfogadják-e az időkeret-felosztást. Aki igen, kérem, jelezze! *(Szavazás.)* Volt-e nem szavazat? *(Senki sem jelentkezik.)* Tartózkodás? *(Senki sem jelentkezik.)* A bizottság egyhangúlag támogatta.

Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Akkor a kezdő beszámoló elmondására megadom a szót a miniszter úrnak. Parancsoljon!

Lázár János beszámolója

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Köszönöm szépen, elnök asszony. Bevallom, bizottsági ülésen még nem tapasztaltam ilyen rendet és fegyelmet, mint amit az elnök asszony a Kulturális bizottság ülésén érvényesít. Különösképpen azért, mert a Kulturális bizottság ülésével kapcsolatban az embernek mégiscsak van egyfajta feltételezése, hiszen a kultúra, a közművelődés, a művelődés ügye szabad szellemet és korlátlan mozgásteret feltételez, de egyetértek azzal, hogy az ülés hatékonysága mindannyiunk számára kiemelten fontos.

Valóban államtitkár kollégáimmal érkeztem annak érdekében, hogy minden kérdésükre választ tudjak adni.

Röviden először arról szeretnék szólni, ha az elnök asszony megengedi, és a beszámoló idejét szeretném L. Simon államtitkár kollégámmal megosztani, hogy mi is indokolhatja az önök kérdésein és felvetésein kívül a Miniszterelnökség meghallgatását. Amióta a miniszterelnök úr mellett dolgozom, többször kaptam olyan feladatot már 2012-ben is, amely inkább összkormányzati jellegével írható le és kevésbé nevezném csak önmagában kulturális vagy kultúrpolitikai jelentőségű beruházásnak, ügynek, kérdésnek. Azt hiszem, hogy Magyarország számára kiemelten fontos a nemzeti identitás, nemzeti kultúra és mi, magyarok leginkább ebben tudjuk önmagunkat megjeleníteni és megértetni a világ felé, ezért ha egy kormány kiemelten kezeli a kultúra, a közművelődés, a művelődés ügyét, mindent, ami ebbe tágan

értelmezhetően belefér, azt én helyes dolognak gondolom. Azzal együtt, hogy nyilvánvalóan nem kívánunk konkurálni és nem is lehet az Emberi Erőforrások Minisztériuma kulturális államtitkárságával. Vannak olyan kiemelt speciális ügyek, amelyek hozzánk tartoznak, és ezekről szívesen adok számot a tisztelt bizottság számára.

Ezek közül, azt hiszem, a legnagyobb talán és legátfogóbb jelentőséggel bír, a kulturális örökség védelmének kérdése. Ebből a szempontból is kiemelt jelentőségűnek tartom és a beszámolómról erre fókuszál, az épített örökség védelmét. Magyarország nem tartozik a legszerencsésebb sorsú országok közé, ami a kulturális örökség helyzetét illeti. Csak a XX. század két elvesztett világháborúja, vagy az '56-os elvesztett forradalom önmagában olyan következményekkel járt, amely épített kulturális örökségeinknek, nemzeti identitásunk szimbólumainak a megsemmisülését eredményezte, eltűnését vagy a magyar nemzettől való elszakítását és idegen uralom alá való helyezését. Ezek önmagában súlyos kihívások, és akkor nem beszéltünk arról, hogy az ezer éves kulturális örökségünk, állami kulturális örökségünk több sebből vérzik. Ha arra gondolok, hogy milyen óriási szerencse, hogy a Nyugat-Dunántúl és Észak-Magyarország kulturális öröksége megmaradhatott, és ha arra gondolok, hogy a török megszállás az én városom esetében milyen épített örökségbeli következményekkel járt, akkor ezt a célzást azt hiszem, hogy mindannyian érthetik.

Én igenis nagy jelentőséget tulajdonítok annak, hogy jó néhány nyugat-európai kultúrnműzethez hasonlóan mi, magyarok is vegyük sokkal komolyabban a jelenleginél az épített örökségünk megőrzését és az épített kulturális örökségnek az újjáépítését, megmentését, ennek a kérdésnek a fontosságát. Mi nagyon jók vagyunk zenében, nagyon jók vagyunk képzőművészetben, az önkifejezés számos művészi eszközét kiválóan alkalmazzuk, ami megértet bennünket a világban, de azt hiszem, komoly restanciáink vannak a kulturális örökség, a kulturális épített örökség megmentése tekintetében. Ezért tartottam fontosnak, hogy a Forster Központ a Miniszterelnökséghez került, ahol próbálunk több lehetőséget, egy ágazati minisztériumhoz képest több lehetőséget teremteni. A kormánynak több programja is van ezzel kapcsolatban. Ennek lényege, hogy az épített örökséget először is megpróbáljuk megmenteni, ami részben állami felelősség, hiszen állami tulajdonban lévő ingatlanok sokaságáról beszélünk, amelyek méltatlan állapotban vannak jelen pillanatban. A kormánynak kifejezetten célja az, hogy a műemlékvédelmi oltalom alatt nem álló, ám kulturális épített örökség szempontjából fontos épületeket is, amit a kormányzat használ, helyi szinten, regionális szinten és országos szinten megóvja, újjáépítse és méltóképpen használja.

Másrészről pedig kiemelt feladatunknak tekintjük annak a munkának a szerves folytatását, amely jellemző volt az elmúlt 30-40 esztendőben, hogy megpróbáltuk a megmaradt kulturális értékeinket, épített örökségünket megőrizni. Ennek jegyében jó néhány ilyen kiemelt programunk van, amely figyelmet érdemel. Az örökségvédelmi törvény és az örökségvédelem újrafogalmazásától egészen ennek fizikai megjelenéséig számos eredményt értünk el. Úgy gondolom, hogy ebben számos ellenzéki képviselőtársunk is támogatott bennünket jó néhány ügyben.

Ezt emelném a beszámoló fókuszába, és itt adnám át a szót L. Simon államtitkár úrnak, aki volt korábban kulturális államtitkár, és most az ő portfóliójának, az ő munkájának a lényege: a Forster, az örökségvédelem, az épített örökség kiemelt felügyelete, a lehetőség megteremtése a költségvetésben ahhoz, hogy kulturális beruházásokat tudjunk végrehajtani a múlt értékeinek megmentése érdekében.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Parancsoljon, államtitkár úr!

L. Simon László tájékoztatója

L. SIMON LÁSZLÓ államtitkár (Miniszterelnökség): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Valóban azokra az elméleti alapokra és megfontolásokra építve dolgozik a Miniszterelnökség, amelyeket miniszter úr elmondott. Hála a Jóistennek, ehhez kellő érdekérvényesítő képességgel a kormányzaton belül és a költségvetés szerkezetén belül láthatóan komoly forrásokat tudtunk biztosítani.

Az előttünk álló időszak legfontosabb feladatai az általunk megfogalmazott célok gyakorlati megvalósítása. Az újragondolt örökségvédelem az én megközelítésemben, miniszter úr instrukciói alapján négy erős pilléren nyugszik. Az első pillér, aminek a megteremtésén tulajdonképpen túl vagyunk, az az egységes örökségvédelmi intézményrendszer kialakítása. Gyakorlatilag 25 éve, a rendszerváltozás óta ilyen típusú szakmai koncentráció nem történt meg, mint amit sikerült az elmúlt másfél évben megvalósítanunk. Ennek lényege a következő. A korábbi széttagolt intézményrendszert egységesítettük. A miniszter úr által már említett Forster Gyula Központ mind a hatósági irányítói feladatokat magában foglalja, tehát a régészet és a műemlékvédelem területén ellátja a központi hivatali feladatokat, és mindezeket túl a korábbi Műemlékek Nemzeti Gondnokságának a jogutódjaként a kiemelt értéket képviselő állami műemlékek vagyongazdálkodását és vagyonhasznosítását is ellátja, és az általunk megfogalmazott programok és célok szerint konkrét örökségvédelmi, felújítási, azaz projektmenedzseri feladatokat is ellát.

Ezt a következőképpen tudtuk megtenni. A 2014-es választást követően, mikor az örökségvédelem az építésüggyel együtt - ami már önmagában óriási nagy dolog, hogy egy szakmai irányítás és egy politikai irányítás alatt található az örökségvédelem és az építészet, az építőművészet és az építésügy, tehát ez volt az első nagy lépés, hogy ez egy minisztériumhoz került. Korábban részben a Belügyminisztériumnál, részben az Emberi Erőforrások Minisztériumánál voltak a feladatok, majd erre a döntésre építve a Forster Központba integráltuk a korábbi KÖSZ-nek az utódját a Nemzeti Múzeumból. A Lechner Lajos Tudásközpontból valamennyi örökségvédelmi feladatot ide tettünk, illetve a korábbi Műemlékek Nemzeti Gondnokságának és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal jogutódjaként működő Forster Központot ezekkel a funkciókkal, személyi állománnyal és anyagi forrásokkal megerősítettük. Tehát ez az első pillér, hogy legyen egy egységes örökségvédelmi intézményrendszer, amely nagyon fontos kulturális feladatokat és igazgatási, hivatali feladatokat tölt be.

Ehhez kellett igazítanunk a jogszabályi környezetet. Elfogadtuk az új örökségvédelmi törvényt, amely például a műemlékügy területén többszintűvé tette a védettséget, tehát most már többféle kategóriája van a műemlékeknek, ezáltal lehetővé tettük azt, hogy a kiemelt értékekre külön fókuszáljunk, viszont megnyissuk azt az utat, megnyissuk azt a lehetőséget, hogy a magántulajdonosok és a befektetők, azon magántulajdonosok és befektetők, akik műemlékingatlant tulajdonolnak vagy birtokolnak, gazdasági értelemben hasznosan, rentábilisan, a céljaiknak, a tulajdonosi elképzeléseiknek megfelelően tudják fölújítani azokat az épületeket, ahol sokszor nehézséget jelentett a korábban a kategóriákat nem tartalmazó örökségvédelmi szabályozás.

Erre azért volt szükség, mert tudomásul kell vennünk azt, hogy nincsen az államnak lehetősége és forrása, nem is lesz a jövőben sem arra, hogy az összes műemléket maga újítsa föl, vagy olyan pályázati forrásokat teremtsen, amelyből a magántulajdonban levő műemlékeket is fel lehet újítani. Ezért ösztönöznünk kell a tulajdonosokat részben jogi szabályozással, részben pedig adókedvezményekkel, hogy a saját tulajdonú ingatlanjaikat felújítsák. Tehát az első pillér második fontos eleme

az új jogszabályi környezet megteremtése. Elfogadtuk a törvénymódosításokat, megszülettek a miniszteri rendeletek, illetve a szükséges kormányrendeletek is. Mindezek hatályba is léptek, úgyhogy a működésnek megvannak a feltételei.

Terveink szerint a következő lépés az, amit egy kormányúlésen a miniszterelnök úr és miniszter úr is megfogalmazott, hogy a magántulajdonosokat majd később további eszközökkel segítsük. Ennek a jogszabályi előkészítése folyik. A jövő év során szeretnénk részben a Ház, részben pedig a kormány elé vinni azzal a szándékkal, hogy az adórendszerbe építve tudjunk olyan ösztönzőket beemelni, amelyek arra veszik rá a magántulajdonosokat, hogy minél több saját forrást hasznosítsanak, illetve fordítsanak a tulajdonukban álló ingatlanok felújítására.

A következő három pillér a kialakult egységes szabályozási környezet és intézményrendszer figyelembevételével konkrét kiemelt műemlékek felújítására vonatkozik. Mind a három a Miniszterelnökség saját programja természetesen a kormány támogatásával. Nagyon röviden szólnék ezekről.

Az első pillér a Nemzeti Hauszmann Terv, amelyről részletesen azért nem kívánok most szólni, mert az elnök asszony jóvoltából február elején egy újabb meghallgatáson kifejezetten a Nemzeti Hauszmann Tervről és a budai vár felújítási koncepciójáról fogunk számot adni a bizottság előtt. Így csak annyit jelzek, hogy a Nemzeti Hauszmann Terv egy nagyon komoly, a miniszterelnök úr és miniszter úr felkérése alapján létrejött szakmai testület munkájára épít. Van egy társadalmi testület, amely rendszeresen ülésezik, ebben kiváló építészek, művészettörténészek, szakemberek és szakpolitikusok is részt vesznek. Ez a bizottság vitatja meg, sokszor parázs vita keretében egyéként, az általunk előkészített szakmai anyagokat. Most arról tudunk számot adni, hogy építési engedély előtti tervünk van, a Budai Vár számos épületegységére forrással rendelkezünk és ezeket ebben a kormányzati ciklusban meg fogjuk valósítani. Ezek részben rekonstrukciók, részben pedig restaurálások és helyreállítások. Ezekről részletesen, mint mondtam, a februári bizottsági ülésen fogok számot adni.

A másik nagy pillér a nemzeti kastélyprogram, ezt kiegészíti a negyedik pillér, a nemzeti várprogram. Ez a két nagy program részben európai uniós források, részben nemzeti források felhasználásával azon kiemelt műemlékeink megóvását célozta meg, amelyek a nemzeti identitást olyan módon erősítik, ahogy arról a miniszter úr az előbb már szólt, és amelyek az egyetemes kultúra egészében is kiemelkedő helyet foglalnak el. Ezeknek az ingatlanoknak a felújítására egy nagy európai uniós pályázatot dolgoztunk ki és sikerült elérnünk, hogy tulajdonképpen turisztikai területen meglévő forrásokat vonjunk be az örökségvédelem területére, a gazdaságfejlesztési és innovációs operatív programból 55 milliárd forint fog rendelkezésre állni a kiemelt értéket képviselő műemlékek felújítására. Ebből már egy pályázati kiírás meg is jelent idén ősszel a Nemzetgazdasági Minisztérium kiírásában 33 milliárd forintos keretösszeggel. Idén 8 kiemelt kastély pályázatát fogjuk benyújtani a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz és továbbiak fognak a következő évben beérkezni a Nemzetgazdasági Minisztériumhoz annak az ütemtervnek megfelelően, amit a kormány elfogadott.

Azt gondolom, hogy a vidéki épített örökség megóvása szempontjából ez a két program különösen fontos, és minthogy turisztikai forrásokat veszünk igénybe, ezért arról is gondoskodnunk kell, hogy ne csak szépen felújítsuk az épületeket, hanem azokat olyan tartalommal töltsük meg, amely a látogatószám növeléséhez, a bevételek növekedéséhez és turisztikai tartalmak kialakításához vezet. Egyértelmű elvárás volt egyébként a kormány részéről a program kidolgozása során, hogy valóságosan, a társadalom széles rétegei számára jelentsen ez bizonyos értelemben hasznot.

Ezen túlmutatóan vannak komoly elképzeléseink, hiszen ahogy a miniszter úr mondta, hazánk valóban nincs jó helyzetben, nemcsak a török kor idején pusztult el nagyon sok műemlék, nemcsak a különféle elnyomások és a szovjet diktatúra, a kommunista diktatúra idején pusztultak műemlékeink, hanem az elmúlt 25 évben is sok mindent veszítettünk el. Ezt ismerte fel a kormány. Például az identitásunk részét képező, részben a paraszti kultúrához, illetve a parasztpolgárság hagyományaihoz kapcsolódó népi építészet területén vannak nagy adósságaink, gondoljunk csak a Balaton-felvidékre és az ország számos tájára. Azt szeretnénk elérni, hogy ha az elkövetkező évtizedekben valaki kiemelt értéket képviselő népi műemlékeinket meg akarja nézni, akkor ne csak a skanzenben lássa, hanem a valóságban is és ezeket használjuk is. Ennek a kidolgozására újabb terveink vannak.

Zárásul hadd mondjam el azt, hogy a világörökségi ügyek kezelése is a Miniszterelnökséghez tartozik. Az előző ciklusban elfogadtuk a világörökségekkel kapcsolatos törvényjavaslatot, ebben az időszakban pedig miniszter úr jóváhagyta valamennyi világörökségi gondozási tervet. Azt gondolom, hogy nagyon hatékonyan tudunk ezen a területen haladni és azt is jelenteni tudom a bizottságnak, hogy kész vagyunk az újabb világörökségi koncepcióval is, amelyet az UNESCO-hoz jövőre benyújtunk, amennyiben a kormány ezt elfogadja. Itt annyit tudok erről mondani, hogy a Duna menti limes legfontosabb értékeinek az egységes turisztikai koncepció keretében való kezelése az, ami egy újabb világörökségi programot jelenthet Magyarország számára. Azt gondolom, hogy ez egy nagyon nagy lehetőség, amit ki kell használnunk.

Utolsó gondolat, hogy a nemzeti emlékhelyek és a történelmi helyek is a Miniszterelnökséghez tartoznak. A jogalkotási program a mi államtitkárságunkhoz, a forráselosztás szintén ide és a miniszter úr felügyelete alá tartozó NÖRI-hez tartozik maga a program végrehajtása. Sok más kegyeleti funkció mellett a temetőfelújítások, a Nemzeti Sírkert gondozása is egy fontos feladat, amely, azt gondolom, identitásunkat erősíti, magyarságtudatunkhoz nagymértékben hozzájárul. Itt is szép eredményekről tudunk beszámolni és azt gondolom, hogy ez kifejezetten sikeres kezdeményezése és programja a kormánynak. Köszönöm szépen, tisztelt elnök asszony.

Lázár János további kiegészítése

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Ha az elnök asszony még megengedi és talán maradt időm, annyi kiegészítést tennék, hogy ebben a bizottságban a jelenlévők szakmai háttérét és érdeklődését ismerve nincs külön szükség annak a hangsúlyozására, hogy mennyire fontos identitáserősítő az épített örökség. Nem szükséges hangsúlyozni, milyen jelentősége van egy gyerek életében annak, hogy milyen környezetben, milyen épített környezetben nő fel, milyen épületek veszik körbe és milyen épületeket lát, hol szocializálódik, milyen körülmények között, milyen igényességet vagy igénytelenséget tapasztal az épített örökség védelmével kapcsolatban. Szeretném konkretizálni, hogy mi várható a következő időszakban, a kormány az örökségvédelemben hova teszi a fókuszot.

Először is két nagyon nagy adósságot kellene lassan törleszteni. Az egyik a hitéleti célt szolgáló épületek, magyarul a templomok. Egy város, egy ország, vagy egy hely újjáépítését a háborúk után mindig úgy szokták kezdeni, hogy a templomot és a temetőt hozzák először rendbe. Ha végignéznek Magyarország templomain - felhívom a bizottság figyelmét, hogy úgy hozta a sors, hogy Budapest területén a magyar állam templomtulajdonos jó néhány esetben és még az ország más pontjain is -, óriási adósságaink vannak a templomaink állapotát illetően. Ezért folyamatosan egyeztetünk a magyar katolikus egyházzal és más történelmi egyházakkal annak

érdekében, hogy hogyan tudjuk összerendezni az egyházi kezelésben, használatban lévő hitéleti jelentőségű épületeket. Itt a templomokra helyezném első helyen a hangsúlyt. Biztos, hogy templomrekonstrukcióval foglalkozunk, mint ahogy foglalkoztunk is az elmúlt időszakban, hiszen a vidékfejlesztési és európai uniós forrásokból több száz templom újult meg Magyarországon.

A másik a temetők kérdése. Most nem részletezném az állam restanciáit kormányoktól függetlenül, hogy az ország abban a tévhitben él, hogy erős történelmi kultuszok léteznek Magyarországon. Ha a történelmi szereplők, mondjuk az Akadémia egyik alapítójának, Teleki József tudósnek a sírját megkeresném, akkor elborzadnék, hogy milyen állapotok vannak. Vagy ha a Széchenyi Mauzóleumba valaki elment volna két évvel ezelőtt, a legnagyobb magyar sírjához! Tehát hogy a legalapvetőbb dologban, hogy a nagyoknak meg kell adni a tiszteletet és mindenkit el kell temetni, méltóképpen meg kell emlékezni, milyen restanciáink vannak, ezt most nem részletezném. A Kossuth mauzóleum december 9-ére készül el. A Batthyány mauzóleumnál is voltak alapvető tennivalók. Az '56-os parcella két lépcsőben, azt hiszem, az elmúlt évek munkájának eredményeképpen méltó körülmények között újul meg. De ez ugyanígy van egy helyi közösség szintjén is. Azt én tarthatatlan állapotnak gondolom, ami főleg nagyvárosi kultúrákra jellemző, hogy akár egyházi, akár önkormányzati kezelésben lévő temetőkből áldatlan állapotok vannak. Az épített örökséghez, az emlékőrzéshez, az ország identitásához ez alapvetően hozzátartozik, templom és temető legyen rendben. Ez az első pont. Ez a minimum kötelesség, aminek egyébként rendben kellene 25 év után lennie, de nincs rendben.

A második dolog az egyéb egyházi épületek, egyházi tulajdonban lévő épületek, amelyekre kiemelt figyelmet fogunk fordítani a következő időszakban. Eredeti állapot helyreállítása, nemcsak a reformáció félezer éves jubileuma alkalmából, nemcsak az evangélikus egyházzal kötött megállapodás alapján, így Győr vagy Debrecen kiemelt beruházása, hanem más egyházakkal is. Jól tudják önök, a bizottságnak talán számot adtunk arról, hogy a magyarországi zsidó közösségekkel is számos, az ország múltja szempontjából kiemelt jelentőségű zsinagóga följújtási programja is zajlik ugyanennek a programnak a keretében.

Ha ezen túllépek, a kormánynak elvárása az állami használatban lévő épületek rekonstrukciója és az önkormányzati használatban lévő épületek rekonstrukciója. Számot nem tudok adni arról jelen pillanatban, hogy európai uniós fejlesztési ciklus zárásával párhuzamosan hány épített örökséghez tartozó épület följújtása valósult meg helyi, lokális, illetve országos szinten, de több száz olyan épületünk, talán ezres nagyságrendű állami, önkormányzati épületünk van, amelynek a megmentése, megújítása, illetve méltó használata megoldódott az elmúlt időszakban. Föl kell mérnünk, tehát lajstrom kell, hogy milyen állapotban vannak az állam által használt épületek.

Aztán jön az állam által kulturális tevékenységre vagy turisztikai célra használt műemlékek kérdése. Ebben az elmúlt 25 évben jelentős eredményeket értünk el részben az EU-s források, részben a rendelkezésre álló szűkös hazai források fölhasználása tekintetében. Itt is szimbolikus programok és elmaradások befejezésére, megkezdésére nyílik lehetőség, ahogy államtitkár kollegám elmondta. Ebből néhány dolgot már ebben a ciklusban meg fogunk mutatni a budai Várban. Szóba került a lovarda épülete, a testőrség épülete, a régi lépcsők visszaállítása vagy a várpalotában egy-két terem eredeti állapotban való helyreállítása.

Itt arra szeretném fölhívni a figyelmet, hogy a Várnegyed önmagában Budapest szempontjából kiemelt jelentőségű. Budapest az a márka, az a brand - ha szabad ilyen csúnya szót használni ebben a bizottságban -, ami a világban ismertté tesz bennünket jó értelemben. Ezért minden Budapestre költött állami forint sokszorosan térül meg

nemcsak a kulturális haszna okán, hanem nemzetgazdasági szempontból is. Azt gondolom, hogy ha a Várnegyedtet rendbe tesszük - amire van jó példa: Mátyás-templom, Szentháromság tér térsége például, vagy más beruházásokat, épületrekonstrukciót örökségvédelmi céllal megvalósítunk -, akkor ezzel nagyon jót teszünk a fővárosnak önmagában, az I. kerületnek is természetesen, az ott lakóknak is és magának a Magyarországnak is.

Ebből a szempontból a budai Vár rekonstrukciója szerintem rendkívül nagy jelentőségű. Nem a politikai jelentőségét túloznám el, inkább arra hívnám fel a figyelmet, hogy a XX. században elértük azt, hogy ami megmaradt is, visszabontottuk vagy lebontottuk. Tehát a második világháború után sokkal több minden maradt meg, mint amit ma látunk a budai várból, és politikai döntés alapján az ötvenes-hatvanas években lebontásra került, most pedig nemzetstratégiai, ha tetszik, politikai döntés alapján eredeti állapotban, tehát 1944. március 19-ei állapotban visszaállításra kerül. Azt hiszem, hogy ez helyes gondolat, még akkor is, ha ez egy 20 éves program, tehát ez nem lehet ennél kevesebb, hiszen iszonyatos költségről, több száz vagy még több milliárdnyi forintról beszélünk, de a budai vár várpalota funkciójának helyreállítása elengedhetetlenül szükséges, akár a dunai homlokzatra vagy ha az egész épületre gondolok. Azt a megoldást, ami az ötvenes évektől 1990-ig tartott a Budai Várpalota-együttes funkcióját illetően, azt meghaladta az idő. A gyűjteményeink méltóbb elhelyezésre kell hogy kerüljenek, új nemzeti könyvtár, új nemzeti kiállítóhelyek, új Nemzeti Galéria; azt hiszem, hogy a magyar képzőművészet, a magyar könyvtörténet megérdemli azt, hogy sokkal jobb körülmények közé kerüljön, és az ezer éves állami múltunk pedig megérdemli, hogy az állam legszimbolikusabb helye rendben legyen teljes egészében.

Említett két olyan programot államtitkár kollegám, amelyben látunk lehetőséget és meg tudtuk teremteni a forrásoldalát. De itt midjárt szembesíteni szeretném a bizottságot egy súlyos problémával, amiről lehetne nagy társadalmi vitát folytatni, és nincs jó válasz. Én azt tanultam meg, hogy az épületeket úgy kell visszaállítani, mint aminek épültek, mert egyébként a használatukat illetően kétségek merülnek föl. Jó példák erre a könyvtárrá vagy képzőművészeti helyé átalakított zsinagógák adott esetben. Egy zsinagóga, egy templom, ha templomnak épült, az templomnak való. Itt föl hívnám a figyelmet arra: nagyon tanulságos, hogy amikor helyrehozunk nemzeti értékeket, várakat, kastélyokat, akkor a funkcióval kapcsolatban súlyos nehézségeink vannak. Tehát mit csinálunk belőle és mit csinálunk benne? Itt nemzetközi példákat kell figyelembe vennünk, sokkal alaposabb munkára van szükség.

Nagyon jól helyre tudjuk állítani, az örökségvédelemnél kiváló szakemberek vannak, a tudományos oldala Magyarországnak kifejezetten erős ebből a szempontból, de hogy pragmatikusan az átadás után mi történik másnap reggel, ott milyen élet lesz vagy mi fog történni egy helyreállított pápai Esterházy-kastélyban, egy olyan kastélyban, mint Edelény, ami a XVIII. századi építészet egyik gyöngyszeme, már a két világháború között is lényegében üresen állt, és most is üresen és funkció nélkül áll, holott súlyos milliárdokért újtottuk föl. Tehát odáig megy a dolog, hogy megcsináljuk, megtervezzük, megkutatjuk, fölújítjuk, hihetetlenül jó tudományos munkát tudunk rá tenni, a kutatók egészen elképesztő munkát végeztek az elmúlt évtizedekben, és azon a napon, amikor átadtuk, ez a csapat levonul, jön az üzemeltetés. Tehát, miért érdemes elmenni Edelénybe az ottani kastély megtekintésére? Mit kapok, ha elmegyek Párára és megnézem az ottani fölújított kastélyt? Mit kapok Eszterházában? És ezek még az egyszerűbb dolgok, hiszen részben valami gyűjtemény ott kialakult az elmúlt ötven esztendőben, van a hely

látogatásának hagyománya. Százezer látogatót odavonzani talán nem olyan nehéz dolog.

De azt tudom önöknek mondani, hogy a rendelkezésre álló erőforrások, a múzeumainkban betárolt, beraktározott készletek, fogalmazzunk így, amelyeknek az állami és magántulajdonbeli státusa sem teljesen rendezett, azok mondjuk, néhány kastély eredeti állapotban való helyreállítását fedezik, de azon kívül semmi. Tehát, ha itt mondjuk, húsz nagyszabású műemlék helyreállítását megcélozza a kormány, annak a berendezése, eredeti állapotban való helyreállítása nem lehetséges, hiszen a múzeumokban sincs annyi hely, a kiállítást meg senki nem akarja megbontani, és a múzeumokban sincs annyi gyűjteményes tárgy, amelynek a kiállítására ezek a helyek esetlegesen alkalmassá lesznek. És akkor megnyílik a kérdés, hogy ha nem eredeti állapotban és eredeti funkciónak megfelelően van helyreállítva, amire nyilvánvaló, hogy a történeti érdeklődés, az életmódtörténet iránti érdeklődés és a nagy adag sznobizmus iránt mindig van érdeklődés, tehát egy jó kastélymúzeum mindig eladható, de ebben mi néhányat meg tudunk csinálni. Azt tudom mondani, hogy Magyarországon a mostani kormányzat felelősségteljesen, igényes szakmai munkával arra vállalkozhat, hogy Eszterházát folytatja, ami még további tízmilliárdokat fog adott esetben fölemészteni, de megéri, mert világszenzáció, olyan dolog, amikor Magyarország ott volt a top háromban, fogalmazzunk így. És nagyon kevés olyan korszakunk van és nagyon kevés olyan épületünk, amiről azt tudjuk mondani, hogy na, ez egy világszenzáció. Hozzáteszem: nincs szálloda, nincs kitalálva, hogy Bécsbe a repülőtérre hogyan lehet a leggyorsabban eljutni, hogyan lehet úgy üzemeltetni, hogy a látogatószám, a minőségi látogatók száma növekedjen. Itt meg tudjuk mutatni, hogy mire vagyunk képesek, mert kormányoktól függetlenül nagyon komoly építészeti, örökségvédelmi, kutatási és gyűjteményi munkát végeztünk.

Keszthely rendbehozásába belefogtunk, ami egy óriási projekt, megvan a sansza, hiszen a berendezés egy jó része megmaradt vagy legalábbis hozzáférhető, visszagyűjthető, fogalmazzunk így, de az épületre a mostani néhány milliárd forinton túl újabb súlyos milliárdok költsége áll előttünk. Nagycenken - ami jóval kisebb mértetét illetően, azonban kultikus hely -, több száz millió forint elköltsége után tudunk olyan állapotot teremteni, hogy a kulturális bizottságnak érdemes oda ellátogatni, fogalmazzunk nagyon diszkréten, mert hiszen a jelenlegi múzeumot, kiállítást az idő lényegében túllépte, és van bőségesen teendő az egész hely helyrehozatalában. Mondtam hármát, és Gödöllőn komoly elmaradásaink vannak.

Az ország keleti részén még nem mondtam egyetlenegy épületet sem, és 3-4 épületnél tartunk. És ha ezeket igényesen megcsináljuk, nívóval jellellegel hozunk össze kiállításokat, új kiállításokat hozunk létre, átkutatjuk a magyar múzeumokat, hogy mi az, ami a múzeumban van és ebből az épületből származik, és egy részüket visszaviszünk; ha ebbe időt, energiát és pénzt invesztálunk, akkor sem tartunk még tíz olyan helyreállított épületnél a több tucatból, ahol a funkció tisztában van. És utána nyílik meg a kérdés, hogy helyrehozzuk ezeket az épületeket, de mi a funkció.

Elnézést, elnök asszony, hogy belemerültem, de ez egy nagyon fontos kérdés, hogy nem elég helyrehozni, nem elég valamit megcsinálni, az üzemeltetés, a működtetés kérdésében adósságaink vannak.

ELNÖK: Elnézést, miniszter úr, hogy megszakítom.

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Elnézést.

ELNÖK: Nem az a probléma, hogy belemerült, hanem csak hogy túllépte az időkeretet most már több mint tíz perccel.

LÁZÁR JÁNOS, a Miniszterelnökséget vezető miniszter: Egyik súlyosabb, mint a másik. *(Derűtség.)*

ELNÖK: Elnézést kérek. A képviselőknek van lehetőségük kérdéseiket feltenni. Halász János, parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

HALÁSZ JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy dolgozhattam több olyan témán együtt miniszter úrral is, ami itt szóba került, ezért én három mások dolgról beszélek, ami nem került szóba: Csontváry Múzeum, Liget projekt és a turizmus kérdése.

Egy hónappal ezelőtt került szóba az ön egyik Kormányinfo tájékoztatóján, hogy a Csontváry Múzeummal kapcsolatos ötletpályázat indul. Nyilván mindnyájan tisztában vagyunk a dolog súlyával, azzal is, hogy ez egy régi adóssága a magyar kultúrának, azzal is, hogy Pécsen van egy múzeum a pécsi megyei hatókörű városi múzeum részeként. Erről a témáról, ha megtudhatnánk többet, miniszter úr! Az ötletpályázat határideje, mire irányul? Nagy örömmel hallottam ezt, de nagy érzékenysége van a dolognak, nyilván ezt átgondolták. Ha erről hallhatnánk, megköszönöm.

A másik a Liget projekt. Szintén egy hónappal ezelőtt döntött a kormány a dolgról. Nagyon üdvözlöm azt a hangsúlyeltolódást, ami történt a programban, a Városliget parkfunkciójának bővítése, bővülése felé mozdult el. Több intézményről, épületről beszéltünk, beszélünk ott, látom, hogy milyen változás történhet a koncepcióban. Van azonban egy ügy, amiről kevesebbet beszélünk, pedig szerintem nagyon fontos, és ahogy tudom, miniszter úr is elkötelezettje a dolognak, ez a Cirkusz megújítása, egy új cirkusz épület felépítése. És nemcsak egy új épületről van szó, hanem egy olyan oktatási-nevelési, dokumentációs központról is egyúttal, amely nemzetközileg is jelentős intézmény lehet. Ennyit tudok róla. Ha megosztaná a gondolatait, a terveket, amit lehet tudni erről, azt megköszönném.

A harmadik kérdésem a turizmusról szól. Tudjuk a kultúra és a turizmus kéz a kézben jár. Nyilván az az örökségvédelmi programrendszer, amit a Miniszterelnökségen működtetnek, egy olyan téma, ahol nagyon fontos a turizmussal való együttműködés. Melyek azok a fontosabb elemek, amelyek a turizmussal, mint külön álló, egy másik minisztériumban lévő ágazattal - így értem - konkrét együttműködési formák, és erről a struktúráról mit gondol, miniszter úr? Sokszor felmerül, hogyan lehetne szorosabbá tenni az együttműködést, vagy milyen szervezeti hidakat építsünk egymás között az NGM-turizmus, EMMI-kulturális államtitkárság, Miniszterelnökség-örökségvédelem területén. Ezzel kapcsolatban lennék kíváncsi a véleményére. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Ikotity István, parancsolj!

IKOTITY ISTVÁN (LMP): Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelettel köszöntöm a miniszter urat, az államtitkár urat, a meghívott vendégeket és a bizottsági tagtársaimat is.

Egy olyan területet érintenék, amely nem szerepelt, vagy csak érintőlegesen szerepelt a miniszter úr és az államtitkár úr expozéjában. De a halmazokat, amelyek a Kulturális bizottság és a Miniszterelnökséget vezető miniszter területét jelentik, mégis tisztáznám, és ezt a metszéspontot megmutatnám. Nyilván a Kulturális bizottság

területét nem kell bemutatni a bizottságnak. A Miniszterelnökséget vezető miniszter feladat- és hatásköre a 2014/152. kormányrendelet szerint - a 6. és a 14. pontot említeném - az európai uniós források felhasználása és a társadalompolitika összehangolása.

Nos, az oktatáspolitikában és a felzárkóztatáspolitikában, amelyek a Kulturális bizottsághoz tartoznak jelentős részben, kiemelt szereppel bírnak az európai uniós források, annál is inkább, mert az elmúlt években nagyon komoly mértékben lecsökkent a humánterületek finanszírozása. Ez látszik, itt több százmilliárd forintról van szó. Ez látszik a folyamatosan felmerülő tartozásokban, akár a sokszor elhangzott KLIK kapcsán, de sorolhatnánk. Ez a hiány elég jelentős. A Lehet Más a Politika számításai szerint csak a közoktatásból évi 200 milliárd forint hiányzik, annyival kerül kevesebb ezekbe a kasszába, a felsőoktatás területéről pedig körülbelül 50 milliárd forint, ami éves szinten hiányzik. Annál is inkább különösen fontos az európai uniós támogatások jelenléte. Kiemelt szerepük van az oktatás-felzárkózási forrásoknak azért is, mert a hazai társadalompolitikánk, bár nyilván nem szeretnék jelen helyzetben egy szakmai vitát, sokszor teljesen ellentétes a felzárkózási célokkal. Szociális ellátások megvonására gondolok, de ilyen a közmunka, hídprogramok, szakképzés átalakítása, vagy akár a felsőoktatás kapuinak szűkebbre vétele. Tehát nagyon sok esetben csak EU-s forrásokból lehet ezeket kipótolni, ettől várhatjuk a megoldásokat. Csakhogy az elmúlt időszakban sorra derültek ki olyan helyzetek, olyan problémák, amikor felzárkózási, oktatási programokról kiderült, hogy nagyon komoly aggályok vannak velük, ezen programok megvalósítása átláthatatlanul történik, súlyos pazarlások vannak és még a korrupció gyanúja is sok esetben felmerül. Olyan programok például, amelyek fő- vagy melléktevékenységként valamilyen képzésről, tréningről szólnak, tehát olyan tevékenységről, ami erősen a Kulturális bizottság területét, hatáskörét érinti.

Néhány példa. Bemutattuk a „Híd a munka világába” programot, ahol darabonként 500 ezer forintért bérelnek Opel Corsákat havonta, 30 millió forintból készítettek gyakorlatilag nem létező, még senki által nem látott toborzási tanulmányokat. Bemutattuk az „Ezer roma nő képzése” programot, ahol sok százezer forintért képeznek dajkákat, szociális asszisztenseket, közben harmad-, negyedáron végezhető el ugyanezek a képzések a piacon. *(Kucsák László: Ez nem való a miniszter úr meghallgatására! - Halász János Így van!)* Én teljesen tisztában vagyok vele, azt gondolom, tisztáztam a helyzetet, hogy miért függ össze ez. *(Halász János a fejét ingatja.)* Tehát nem az időkeretet használom. Ha bármiféle aggály felmerül, azt gondolom, az elején tisztáztam, hogy ezek hogy tartoznak ide, ha figyelt Halász képviselő úr, az európai uniós források felhasználásáról van szó, de nem önnel szeretném a vitát folytatni, ha megengedi.

Tehát az „Út a szakmaválasztáshoz” programnál 30 millió forintért tartottak egynapos szakmai rendezvényt. Nagyon sok furcsaságot említhetnék még. Eötvös Programban 31 millió forintért az elhíresült nyúl-tankönyvet, Amerikában és máshol a nyúltenyésztési, kerttervezési, zöldségtermesztési tananyagokról van szó. Legutóbb pedig a roma államreform programot, aminek gyakorlatilag semmi nyoma nincs, azon túl, hogy a pályázati elszámolások megtekinthetők. 1215 embert tréningeztek 30 órán át 1 milliárd forintból főtevékenységként. Ezeknek a programoknak a megvizsgálása is egyébként komoly nehézségeket jelentett, mert sok esetben tapasztalhattuk, hogy adatkéréssel fordulunk minisztériumhoz vagy azok háttérintézményeihez, érintettekhez, akik azonban nem válaszolnak, nem egy esetben kellett pert indítanunk, mert törvénszegő módon nem kaptunk választ a kérdéseinkre. Sok esetben pedig félvállról adott válaszokat, felelősséget áthárító

válaszokat kaptunk akár szóban a parlamentben, akár írásban. Ezzel sok milliárd forint felhasználását, hasznosulását nehéz vizsgálni.

A társadalmi felzárkózást érintő problémakörrel kapcsolatban a konkrét kérdéseim a következők. Mikor áll le ez a pazarlás, meddig történik még ezeknek a felzárkózásra szánt milliárdoknak a nem megfelelő felhasználása? Meddig hagyják, hogy súlyos milliárdok folyjanak úgynevezett - nevezhetjük úgy - kamu programokba? Lesz-e szakmai felelőse ezeknek a feltárt visszasságoknak, lesznek-e személyi konzekvenciák és milyen lépéseket tesznek, hogy ezek a visszaélések ne forduljanak elő a jövőben? Tisztelettel várom a miniszter úr válaszait. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt továbbadom a szót Dunai Mónika képviselő asszonynak, engedjék meg, hogy a kormánypárti képviselők reakciójára egy választ hadd adjak. Iktity alelnök úr egy jogszabályi hivatkozást adott arra, hogy miért teszi fel a kérdést egy miniszteri meghallgatáson. Időkeretes vitában, úgy gondolom, megengedőbb lehet az ülésvezetés a tekintetben, hogy milyen kérdéseket tehetnek fel. A miniszter úr mérlegelésére van bízva, hogy válaszol-e azokra a kérdésekre, amelyekről esetleg úgy gondolja, hogy nem tartozik az ő vagy a bizottság hatáskörébe.

Dunai Mónika képviselő asszony. Parancsoljon!

DUNAI MÓNICA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök asszony. Abban biztos vagyok, hogy a miniszter úr fog válaszolni olyan kérdésekre, amelyekre akar válaszolni. Úgyhogy szerintem ezt nem is kellene vitatnunk. (*Derűltség.*) Ebben biztosak lehetünk. (*Kunhalmi Ágnes: Ebben biztos vagyok! - Kucsák László: Sokkal többet nem is várhatunk!*) Ezért jött ide.

Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Nagy örömmre szolgál, hogy elfogadták a meghívást és most a Kulturális bizottság ülésén érdemben tudunk kulturális örökségvédelmi feladatokról és célokról is beszélni. Két területet érint a kérdésem.

Az egyik a nemzeti könyvtárunk, az Országos Széchényi Könyvtár jövőbeli elhelyezkedésére vonatkozik. Azt hallottuk, tudjuk és kiemelt jelentőségű, hogy a Budai Vár eredeti állapotában lesz majd helyreállítva, ezt az államtitkár úr is említette és valóban februárban fogunk a bizottság ülésén erről nagy terjedelemben tárgyalni.

Azt szeretném kérdezni - az az elképzelés és az a vágya mindannyiunknak és magának az Országos Széchényi Könyvtár dolgozóinak is, hogy egy méltó helyre kerülhessen, hogy az a kincs, az a nemzeti kincs, amelyet ott tárolnak és fognak a jövőben is folyamatos kiegészítéssel tárolni, méltó helyen és megfelelő körülmények között legyenek őrizve. Itt a kérdés az, hogy épület, tehát egy új terv alapján fog elkészülni egy modern kor minden követelményeinek megfelelő épület, avagy egy másik épületben tervezik az elhelyezést?

A másik kérdés a templomokat érinti. Miniszter úr említette, hogy az épített környezeti értékeket fokozottan, ezek közül a templomokat fokozottan kell óvnunk, védenünk. Ajánlom tisztelettel államtitkár úr és miniszter úr figyelmébe azt, hogy a mi körzetünkben, Rákosmentén, Budapest XVII. kerületében van egy előkészített templomépítés, mégpedig Makovecz Imrének az utolsó hivatalosan dokumentált épülete. Erre megvan az önkormányzat jóvoltából a telek és megvannak az építési tervek. Egy beadvánnyal éltünk a minisztériumokhoz, hogy támogassák azt az elképzelést, hogy esetlegesen a Makovecz-év sorozat forrásaiból, illetve a reformáció 500 éves évfordulója alkalmából egy egyházi és állami, önkormányzati segítséggel ezt az épületet, ezt a templomot fel tudjuk építeni.

Tehát a kérdésem az, hogy új épített környezeti értékek teremtésében is tudunk-e gondolkodni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Pósán alelnök úr, parancsoljon!

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Azt szeretném megkérdezni, hogy a Várban található az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontja, és ha jól tudom, akkor korábban már a lágymányosi térségben az MTA elkezdte felépíteni azokat az épületeket, amelyek modernebbek, újabbak, és ahová állítólag egy átköltözés történik. A kérdés a következő. Miniszter úr úgy fogalmazott, hogy a felújítások után a következő kérdés, hogy mit csinálunk azokkal, mi lesz benne. Azt szeretném megkérdezni, hogy ha a Várban ezek az épületek megürülnek, akkor mi lesz velük, mi lesz a helyükön, mert a Vár megközelítése közlekedési szempontból azért valljuk be őszintén, nem túl egyszerű, és az sem egy túl egyszerű kérdés, hogy ha jól tudom, a Német Nagykövetség is ott van a közvetlen szomszédságban, tehát sok minden behatárolja azt, hogy mit lehet ott kezdeni vagy éppen mit nem lehet kezdeni. Ha erre kaphatnék egy választ, azt megköszönöm. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kunhalmi ágnes, parancsoljon!

KUNHALMI ÁGNES (MSZP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Én is tisztelettel köszöntöm miniszter urat. Számítottam rá, hogy a kollegáim Budapestet érintő kulturális intézmények tekintetében fel fognak tenni kérdéseket. Azt kell mondjam, hogy tetszett az a szemlélet, amellyel ön közelít ezekhez. Tetszett a szemlélet, amellyel ön közelít ezekhez, és fontos mondat hagyta el a száját, hogy nemcsak kulturális értelemben, hanem az, hogy Budapest ma hogy néz ki és hogyan fog kinézni, annak nemzetgazdasági szempontból nagyon-nagyon fontos következményei vannak. Egy fél megjegyzés csak, ha a 3-as metróra is ilyen tekintettel vagy szemüvegen keresztül nézne, annak még jobban örülnék, de ezt a zárójelet most bezárom, és ezt a szemléletet köszönöm.

Viszont szeretném azért azt mondani önnek vagy kérni inkább öntől, hogy mivel úgylis ezekre a kérdésekre fog válaszolni a kollegák kérdései miatt, szeretném, ha két dologra válaszolna, vagy legalábbis a véleményét elmondaná, ami - ugyanúgy, mint Ikotity képviselőtársam fogalmazott - egy tágabb halmazban érinti az ön területét.

Korábban azt nyilatkozta ön, hogy „ingyempénz magántulajdonba, magánszemélyeknek azért, hogy költséget takarítsanak meg, sokak meggyőződésével, nézetével és politikai, mármint szakpolitikai elképzeléseivel ellentétes, illetve ingyen ne adjunk semmit sem, mert az nyilvánvaló, hogy nem jó irányba vinné a társadalmat.” Ez egy korábbi, más területen, de az ön nyilatkozata. Azt szeretném kérdezni, hogy a Magyar Művészeti Akadémiával kapcsolatban, ami szerintem egy ugyanilyen típusú finanszírozás, ebben az esetben mi a véleménye. Ha a Múcsarnokra gondolunk, ha a Vigadóra, ha az Andrássy út 101. szám alatt lévő épületre vagy akár a Hild-villára gondolunk, akkor ön rendben lévőnek találja-e azt, ami ma a Magyar Művészeti Akadémia finanszírozása körül kialakult? Nagyon szeretném, ha erről elmondaná a saját személyes véleményét, miniszter úr.

A másik szintén egy kicsit tágabb terület, a bizottságunkhoz tartozik a sport. Engedje meg, hogy most feltegyem azért ezzel kapcsolatban is, egy korábbi véleményével kapcsolatban a kérdést, amivel tökéletesen egyetérték. „A professzionális sportban, még a fociban sincs helye az állami pénznek vagy csak

nagyon minimálisan. Tudom, hogy ezzel a véleményemmel nem leszek népszerű még a pártomban sem.” Ezt szintén ön mondta 2015. április 20-án. Ehhez képest az a vállalkozás, amely társasági adót fizet, maga döntheti el, hogy az államkasszát vagy valamelyik kedvenc sportklubját támogatja-e, és ez azért évente 20 milliárdot jelent az élsportnak.

Akkor kérdezem, hogy ha már itt beszélünk arról, hogy nincs elég pénzünk a kulturális intézményekre, akkor nem lenne-e jobb, vagy kíván-e esetleg egy olyan módosítót benyújtani vagy az irányba vinni a kormányát, hogy ezt a pénzt, mondjuk, kulturális épített környezet finanszírozására lehessen használni. És az időkeretemet meghagyom Hiller úrnak, a harmadik kérdést már nem teszem fel. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Ez még véleményesebb volt, hogy a Miniszterelnökség hatáskörébe tartozik-e ez a kérdés, de miniszter úr mérlegelésére fogom bízni, hogy mire válaszol és mire nem. *(Kunhalmi Ágnes: Én magam is arra bízom.)*

Farkas Gergely képviselő úr!

FARKAS GERGELY (Jobbik): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Urak! Két kérdésem lenne a kulturális örökségvédelemmel kapcsolatban. Úgy gondolom, a Várkert Bazár felújítása mindannyiunk örömére történt meg az elmúlt években, és tényleg egy impozáns épület lett, amely végre visszanyerte méltóságát, amit néhány évtizeddel ezelőtt még magáénak tudott. Ugyanakkor egy apró hiányosság van még ennek kapcsán, ez pedig a Várkert Casino épülete, amelyről tudjuk jól, hogy ezzel együtt alkotna csak egy teljes egészet a Várkert Bazár, ugyanakkor a Várkert Casino jelenleg egy magánszemély tulajdonában van, és elég rossz állapotban található. Ezzel kapcsolatban lenne néhány kérdésem miniszter úrhoz.

Egyrészt megtörtént-e annak vizsgálata, hogy milyen módon, mikor, milyen körülmények között került eladásra a Várkert Casino? Amennyiben történt ennek a vizsgálata, akkor feltártak-e bármiféle visszasságot vagy olyan körülményt, amit esetleg érdemes lenne megvizsgálni és a következtetéseket levonni ebből, vagy akár bármiféle megállapítást megtenni? Illetve milyen terveik vannak arra vonatkozólag, hogy ezt az épületet miként veszik vissza? Itt felmerülhet akár ennek az ingatlanak a kisajátítása is, van erre törvényi lehetőség. Kérdezem, hogy milyenfajta elképzeléssel rendelkezik erre vonatkozólag a Miniszterelnökség?

Egy másik kulturális örökségvédelemmel kapcsolatos kérdés. A Kossuth tér felújítása kapcsán talán nemcsak a Jobbik frakciójában érezzük úgy, hanem több részről is, hogy „A forradalom lángja” emlékmű ennek áldozatul esett. Lugossy Máriának véleményünk szerint egy nagyon méltó emlékműve megérdemelné, hogy a Kossuth téren helyet kapjon. Erről ugye, volt szó az Országgyűlésben is. Ott talán úgy fogalmazott miniszter úr, megpróbálom pontosan idézni a szavait: „Kész vagyok parlamenti képviselőként Kövér László házelnök úrhoz fordulni ezzel kapcsolatban.” Szeretném kérdezni, hogy ez ügyben történt-e előrelépés, vagy ha ez idáig nem, akkor mikor tervezi miniszter úr, hogy ez ügyben lépne. Mivel önök is nyitottságot mutattak erre; ez a téma, ha jól emlékszem, az MSZP frakciójától is felkerült; részünkről is Kovács Enikő képviselőtársam többször szóba hozta, tehát mondhatni, hogy egy széles konszenzus övezi ezt a kérdést, érdemes lenne előrelépni. Úgyhogy én is szeretném kérni miniszter urat, hogy ilyen téren tegye meg a megfelelő lépéseket.

A harmadik téma kevésbé kapcsolódik már tényleg a kultúra területéhez, de amit Ikotity István képviselőtársam fölvetett, úgy gondolom, hogy azért kapcsolódik valamilyen szinten a bizottságunkhoz, illetve miniszter úr is több esetben megnyilvánult. Én értem, hogy esetleg kormánypárti képviselőknek kellemetlen az

Országos Roma Önkormányzat ügye, de én miniszter urat nem úgy ismertem meg, mint aki a kellemetlen kérdések elől elfutamodna, úgyhogy én bízom benne, hogy erre is kaphatunk választ, már csak azért is, mert öbb esetben ön válaszolt az ezzel kapcsolatos kérdésekre az Országgyűlésben.

Még tavasszal, amikor az első jelek arra mutattak, hogy itt bizonyos visszaélések történhettek egy komoly összeg felhasználása kapcsán, akkor miniszter úr még védelme alá vette Farkas Flóriánt és várta, vagy jelezte, hogy szeretné megvárni a vizsgálat eredményét. Ez a vizsgálat elindult az Emberi Erőforrások Minisztériuma részéről, 12 esetből 11-ben tárt fel szabálytalanságot, tehát úgy gondolom, hogy most már nemcsak légből kapott dolognak kell tekinteni az ellenzék által hangoztatott vádakot, hanem ez az önök belső vizsgálata alapján is megalapozottságot nyert. Mindezek tükrében kérdezem, hogy miként változtatja meg ez a kormány viszonyát az Országos Roma Önkormányzathoz, konkrétan Farkas Flórián személyére milyen következtetésekkel fog ez járni. Ön is úgy nyilatkozott, hogy bízik benne, Farkas Flórián a saját lábán is meg tud állni. A szabálytalanságok kiderülése után, úgy gondolom, ez nem sikerült Farkas Flóriánnak és nagyon fontos lenne a társadalom felé is mutatva, hogy egy ilyenfajta ügynek következménye van, pontosan az önök részéről is fontos a következtetések levonása. Szeretném kérdezni a miniszter urat, hogy ebben mi az ön személyes álláspontja és mikor várhatunk konkrét lépéseket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Kucsák képviselő úr, parancsolj!

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Felcsillant a remény a bizottsági ülés elején arra, hogy az építészeti értékeinkről és az örökségvédelemről tudunk a Kulturális bizottságban beszélni, kérdezni és hallgatni, aztán mégiscsak sikerült ebbe a történetbe befűjni felhőket. Nyilván majd a miniszter úr mérlegeli, hogy mi az, amire reagál, mi az, amire nem reagál. Annyit tájékoztatásul szeretnék elmondani, hogy tegnap volt Balog miniszter úr meghallgatása, lehet, hogy onnan még maradtak kérdések és azok egy része átcsúszott erre a mai miniszteri meghallgatásra. Ilyen szempontból kész szerencse, hogy Varga miniszter urat nem holnap hallgatja meg a bizottság, mert féltő, hogy esetleg oda is elég érdekes kérdések csusszannának át.

Én viszont maradnék a fő témánknál és azt szeretném röviden megfogalmazni, hogy amit az építészeti értékek, örökségvédelem, templomok, temetők ügyében, a várnegyed kapcsán, a kiállítóhelyek, gyűjtemények méltó helyre áthelyezése kapcsán mondott, illetve arról, hogy milyen funkciókat lehet és kell adni a helyreállított váraknak, kastélyoknak és így tovább, az szerintem a lényeglátást mutatja az illetékesek részéről és az ügy tiszteletét is. Én magam is azt szeretném kifejezésre juttatni, hogy ez rendkívül jó szemléletmód és már megfogható eredményei vannak ennek a munkának.

Örülök, hogy Farkas Gergely ellenzéki képviselőként is megfogalmazta, hogy a Várkert Bazárral kapcsolatos munkák, amennyi eddig ebből látható, tapasztalható, megélhető, milyen fontosak. Magam is úgy vélem fővárosiként, hogy igencsak pironkodva kellett járni-kelni évtizedeken keresztül ott és az utolsó pillanatban sikerült ezt az értéket megmenteni. Ezért gratulálok.

Szóba került már a Liget projekt is az elmúlt félórán-órán. Ennek kapcsán pedig azt szeretném megfogalmazni ismét, ahogy korábban, amikor Baán miniszteri biztos úr volt a vendégünk a bizottsági ülésen, most is kiderülhetett mindannyiunk számára, hogy mindazok a hírek, híresztelések, amelyek áthatják a sajtót, nem megalapozottak. Ahogy Halász képviselő úr is fogalmazott, mondjuk, a Liget 2.0-s

verzió még a korábbihoz képest is egy rendkívül jó irányú elmozdulás: megőrizve, megtartva a zöldfelületeket, sőt nagyobb zöldfelületet biztosítva olyan régi-új értékek létrehozásáról vagy helyreállításáról is igyekszik majd gondoskodni, amelyek szintén rendkívül fontosak lesznek a főváros és az ország számára is. Hiszen valóban a kultúra, az építészeti értékeink, örökségünk nem szimplán kulturális kérdés, hanem a turisztika kapcsán gazdasági szempontból is rendkívül jelentős.

Két dolgot szeretnék kérni, hogy ha jut rá kis idő, esetleg hallhassunk róla. A gyűjtemények áthelyezése kapcsán korábban volt egy megfogalmazott lehetőség, miszerint esetleg a Nemzeti Múzeum környékén kerülhetne kialakításra a könyvtár. Ebben van-e esetleg azóta újabb körülmény? Ott is lehetőségként fogalmazódott meg, tehát nyilván ez - hogy is mondjam csak - egyeztetés alatti verzió. Illetve a Liget projekt kapcsán is lehetett arról hallani, hogy a Nyugati Pályaudvar mögötti terület hasznosítása ilyen kulturális és értékteremtő ügyekben is előkerülhet. *(Dr.Hiller István telefonjából egy hang: „Ha mondott valamit” - Dr. Hiller István elnémítva a készüléket: Nem mondott semmit! - Derűltség.)* Ebben van-e előremozdulás, erről lehet-e hallani? Köszönöm szépen és további sikeres munkát kívánok.

ELNÖK: Van más képviselői hozzászólás? *(Szabó Szabolcs jelentkezik.)* Szabó Szabolcs, parancsolj!

SZABÓ SZABOLCS (független): Köszönöm a szót, elnök asszony. Tisztelt Miniszter Úr! Először is élnék azzal a megoldási lehetőséggel, amivel Dunai Mónika is élt az előzőekben. Említette a miniszter úr a templomokat, a temetőket és a választókerületemben Csepelen, Soroksáron van félbe maradt és lezárt templom, de nagyon rossz állapotú temető is, amivel kapcsolatban van is a helyieknek elképzelése. Úgyhogy majd ez ügyben keresném, hátha tudnánk csatlakozni ehhez a programhoz, amely tényleg nagyon fontos.

Meglehetősen röviden igyekszem feltenni a kérdéseimet. Két koncepcionális jellegű és egy kicsit konkrétabb, inkább az ön véleményét firtató kérdéssel készültem.

Az első azt a témát érinti, amit már több képviselőtársam és önök is a felvezető előadásban érintettek, nevezetesen az építészeti örökség védelme, a felújított és rendbe hozott épületek további sorsa, funkciója. A Vár és a polgárváros ügye már többször szóba került és valóban nem nagyon tudunk arról semmit, hogy mi fog történni majd a Várban és a polgárvárosban, amikor ezek a most ott lévő intézmények kijönnek onnan. Én is csatlakoznék Pósnán László kérdéséhez: mi lesz a funkció és nem is csak a Budavári Palotában, hanem az egész környezetében? Ez azért érdekes kérdés, mert most jött ki a napokban az a kormányhatározat, amely szerint a Hauszmann Tervvel összehangolva két minisztérium felköltözik a Várba. Ezen kívül már tudjuk, hogy a karmelita kolostorban lesz a miniszterelnök úr hivatala. Várható, hogy a jövőben esetleg még további minisztériumok felkerülnek és mondjuk ez egy kormányzati negyed építésének programja lesz, vagy más koncepció van az ön fejében? Ezt szeretném megtudni.

A másik ilyen koncepcionális jellegű kérdésem az ön minisztériumához tartozó kutatóintézeteket érintené. Itt, a bizottságban már többször szóba kerültek, így a Nyelvstratégiai Kutatóintézet, Veritas, most lesz egy újabb, megpróbálom jól mondani a nevét, a Felsőfokú Tanulmányok Intézete, vagy kutatóintézet nevet fog ez viselni. De egészen pontosan milyen koncepcionális háttere van e kutatóintézet-hálózat kiépítésének, mert van egy felsőoktatási kutatóintézeti struktúra, van egy akadémiai kutatóintézeti struktúra és most egy harmadikat is fogunk építeni? Ezek hogy fognak igazából együttműködni? Megmondom őszintén, a felsőoktatásban

dolgozó kollégákkal, az akadémiai kollégákkal nem nagyon értjük egyelőre, hogy ennek mi a koncepciója. Erre kíváncsi lennék.

Mint említettem az elején, kifejezetten az ön értékelésére lennék kíváncsi, önhöz tartozik a Holokauszt Emlékév különböző projektjeinek felügyelete. Ezzel kapcsolatban kérdezném meg a Sorsok Házáról, hogy hogyan értékeli ön a Sorsok Házának eddigi sorsát, a megvalósulását és a jövőjét. Nem is önmagában most a beruházási része érdekel, mert tudjuk, hogy a Kehi milyen kritikákat fogalmazott meg, hanem az, hogy mi lesz abban az épületben, várhatunk-e ebből valami fejleményt a közeljövőben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Hiller István, parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Úr! Először a Nyugat-magyarországi történelmi régió, Eszterháza és környékének dolgáról szeretnék szólni. Ebben nincs nagy vita közöttünk, csak arra biztatnám a tisztelt kormányzatot, hogy próbáljon olyan léptékben gondolkodni, amilyen léptékben a történelem, illetve az Eszterházy család annak idején gondolkodni volt képes. Olyan együttműködést lehet megvalósítani Kismarton, Fraknó, Galánta, Sopron, Eszterháza, Fertőd között, néhány tucat kilométer sugarú körben, amely valóban nemzetközi mértékben is párját ritkító. Ilyen elképzelésekre Franciaországtól Itálián át, akár Bajorországig van példa. Ez nem egyszerűen kulturális értelemben vonzó, hanem a konferenciaturizmustól kezdődően a klasszikus értelemben vett turizmusig, a kiállításoktól kezdődően a zenéig nagyon-nagyon sok mindenre alkalmas. Azt látom, hogy az Esterházy Alapítvány - amely azért egy anyagi értelemben is potens alapítvány - Ausztriában is és Magyarországon is élénk tevékenységbe kezdett. Érdemes kooperálni, szerintem ez egy fontos és jó irány lehet.

Ostoba az az ember, aki a budai Vár felújítását ellenzi. Hetven évvel a világháború után mégiscsak helyes dolog, hogy egymást követő kormányok ezt megpróbálják. Nem fogok belemenni a Hauszmann-terv részleteibe. Ha államtitkár úr jövő év elején jön, majd ott megbeszéljük, de kérem, hallgassák meg a véleményemet. Ez nem kérdés, vélemény, aztán majd eldöntik, hogy hogyan reagálnak rá. Én nem tartom helyesnek, hogy a budai Várat kormányzati negyedé teszik, viszonylag ismerem a budai Vár funkcióit különböző korokban, a Belügyminisztérium vért fog izzadni azokban az épületekben, ahova költöztetni kívánják. Az, ha valaki ismeri belülről, egyáltalán nem alkalmas semmilyen minisztériumi funkcióra. Látom, hogy az eredeti pénzügyminisztériumi épületet kívánják ismét felújítani; az már alkalmasabb, de egy modern minisztérium funkcióira szerintem az sem. Láttam a tegnapi döntést, elolvastam a határozatot, azt gondolom, hogy arra fognak kényszerülni, hogy ezt átgondolják még.

A harmadik szintén a Várral kapcsolatos, csak nem a befelé, hanem a kifelé mozgást érinti. Az nem nagy titok, hogy a Széchenyi Könyvtár épületének, jelenlegi épületének az elhelyezését már akkor és amikor kihozták a Nemzeti Múzeumból, élénk belső vita követte, csak ez egy másfajta nyilvánosság volt, hogy egészen finoman fogalmazzak, de akkor sem értett mindenki egyet azzal, hogy a Várba menjen. Azzal, hogy ott nincsen jó helyen, különösképpen ne töltsük időt. Az az elképzelés azonban, amelyet ötletpályázat keretében nyilvánossá tettek, amelyik inkább tereli a közvéleményt, semmint egy döntés lenne, a Palotanegyed, azt én nagyon erőteljesen vitatom. Az ott lévő épületek funkciói, illetve azok a lehetőségek, amelyek egy modern könyvtár számára szükségeltetnek, ott nem adóttak.

Azt javaslom, hogy kérdezzék meg bécsi nagykövetségünket, vagy vegyék föl az osztrák kulturális minisztériummal a kapcsolatot. Ott egy nagy vita folyt annak

idején, talán egy évtizede, amikor úgy döntött a kormányzat, hogy az Osztrák Állami Levéltár legfontosabb részét kihozza a kancelláriából. Úgy tessék elképzelni, hogy történelmi okokból az Osztrák Állami Levéltár és az osztrák miniszterelnök, kancellár épülete egyetlenegy épület volt, és volt egy ajtó, ahol például a magyar levéltári delegátusnak is volt ahhoz kulcsa, kinyitotta, és átsétált egyszerűen a levéltárból a kancelláriára. Azért az egy sajátos megoldás, csak gondolják végig. Az ajtó egyik felén a Haus-, Hof- und Staatsarchivnak az iratanyagai voltak, a másik oldalon meg a miniszterelnökség államtitkárainak irodái. Na, most ez nagyon sokáig mégsem ment, arra kényszerültek az osztrákok, hogy végiggondolják, hogy ha nem, akkor hogyan. Számos történelmi épület állt lehetőségként előttük. Úgy döntöttek mégis, hogy egy nagy nemzeti intézmény, ha már más elhelyezést kell hogy kapjon, akkor egy modern, az elképzeléseik szerint, mi azt mondanánk, hogy zöldmezős beruházást hajtanak végre. Bécs III. kerületében építettek egy valóban, funkcióit tekintve a legmodernebb, az odajárók kiszolgálását minden tekintetben megfelelő módon elérő, egyébként még ráadásul hangulatos és szép épületet.

Ara szeretném biztatni önöket, hogy a gondolataikat ne korlátozzák be a Palotanegyedre; hogy próbálják meg azt újragondolni, hogy ha már a hozzáértő közvélemény számára egy ötltetpályázatot hirdetnek, az ne egy szűk területre vonatkozzék, hanem hadd mondja el az önök kérésére is a véleményét az a társaság is vagy azok, akik más területben gondolkodnak, más módon látnák egy nemzeti könyvtár új épületét. Nem hiszem, hogy érdemes összekapcsolni ezt a dolgot a Palotanegyed felújításával, illetve a Múzeumkert rendezésével. Próbálják kiszakítani a gondolataikat ebből. Az, hogy egy modern, funkcionális - és egyébként egyetlen nemzet nincsen, amelyik három évtizedre építi a nemzeti könyvtárát, ezért próbáljanak úgy tervezni, hogy azért ebben az évszázadban valószínűleg és reményeink szerint nem kell még egy új nemzeti könyvtár. Nem gondolnám, hogy a pesti belvárosba kell ezt besűríteni. Nem zárom ki, de nyissák ki a gondolataikat és mások számára is tegyék azt lehetővé, hogy szélesebb körben születhessenek elképzelések arra, hogy hol a legjobb a nemzet könyvtárának. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e más képviselői hozzászólási szándék a bizottsági tagok részéről? *(Nincs jelzés.)* Ha nincsen, akkor engedjék meg, hogy én magam is feltegyek egy kérdést miniszter úrnak. Ez pedig a Magyar Nyelvstratégiai Intézet kérdése. Nekem szívügyem ez a téma, és éppen ezért már korábban is szóbeli kérdésben miniszter úrnak szegeztem a kérdést ennek működésével kapcsolatban, majd látogatást tettem az intézetben, és a véleményem nem változott ezt követően sem.

Első kérdésem az lenne miniszter úrhoz, hogy a magyar nyelvstratégia kidolgozása elindult-e egyáltalán ebben az intézetben. Kétségtől javult a helyzet valamelyest ennek működésében. De ha megnézzük azt, hogy állami támogatás nélkül működő civil szervezetek mennyit tesznek a magyar nyelvstratégia kidolgozásáért, illetve a nyelvművelés területén, és megnézzük azt, hogy ez az állami támogatással kormányrendeletben létrehozott intézet mennyit tesz, akkor óriási a különbség.

Ha a Magyar Nyelvstratégiai Kutatócsoportot nézzük, annak a 2016-os programterve egy igen impozáns programterv. Kértem Balázs Gézát, ennek alapítóját, hogy küldje el a tervezetüket, és nagyon sok programmal, érdemi munkával készülnek. Az Anyanyelvápolók Szövetsége, illetve a Magyar Nyelvi Szolgáltató Iroda szintén állami támogatás nélkül működő, az állampolgároknak érdemi segítséget, például online elérhető nyelvi tanácsadást is működtetnek, és számos olyan kezdeményezésük van, ami a nyelvhasználat, nyelvművelés társadalmiasítását is segíti. A magyar nyelv hete, magyar nyelv napja vonatkozásában rengeteg programot szerveznek, állami ünnepség színvonalas megszervezését is vállalják, a magyar nyelvi

kultúra eseménynaptárának összeállítását és számos más olyan, a magyar nyelv ügyét egy kicsit a társadalom figyelmébe is ajánló akciót, amely úgy gondolom, hogy rendkívül fontos és előremutató lenne a jövőben.

A Nyelvstratégiai Intézet esetében ezt nem látom, hogy ez így lenne. Lehet, hogy nem is cél, és lehet, hogy a Nyelvstratégiai Intézet esetében arról van szó, hogy sokkal inkább egy tudományos műhelyt szerttek volna létrehozni. Ha ez így van, és nem a Nyelvstratégiai Intézetben kell számon kérni azt, hogy szélesebb körben is a nyelvhasználat fontosságát terjesszék, akkor szeretném, ha ezeket a civil szervezeteket, ezeknek a munkáját támogatnák államilag vagy valamilyen intézményes keretben biztosítanának arra is, hogy ez a funkció, ez a szerintem állam által ellátandó funkció is teret nyerjen. Ennyit szerettem volna kérdezni miniszter úrtól.

Ritter Imre német nemzetiségi szószóló jelezte, hogy hozzá kíván szólni, és mivel egyik párt sem használta ki az időkeretét, erre lehetőség van, a független képviselővel azonos időkeretben, öt percben adnék szót. Parancsoljon!

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Liebe Vorsitzende Frau Dúró, sehr geehrte Kulturausschuss, sehr geehrter Minister, Herr Lázár! Ich möchte mich bedanken, dass Ich an diese Sitzung teilnehmen und meine Meinungen kurz äussern kann. Kedves Elnök Asszony! Bizottság! Miniszter Úr! Köszönöm, hogy itt lehetek és néhány gondolatot elmondhatok röviden.

A nemzetiségi szószólói mandátum átvétele, a nemzetiségi bizottság megalakulása után tavaly ősszel az első komoly feladatunknál, a 2015. évi központi költségvetési törvény módosításánál az EMMI szakmai segítsége mellett miniszter úr volt az első, aki abszolút direkt és egyenes módon az igényeinket támogatta. Nagyon komoly szerepe volt ennek abban, hogy a tárcákkal való egyeztetéseknél és végül a Fidesz frakciónál a döntés meghozatalában el tudtuk érni, hogy a korábbi kevesebb, mint 4 milliárdos támogatás 2 milliárd forinttal megemelésre került. Majd márciusban a nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott nemzetiségi köznevelési intézmények gazdasági önállóságának és kulturális autonómiájának megtartása érdekében szükséges államháztartási törvény módosítása során sürgősségi eljárással szintén a miniszter úr személyesen járt el. Végül ez év tavasz végén a 2016-os központi költségvetésnél elért 2 milliárd 63,4 millió emelést közvetlenül a miniszter úrral tárgyaltam át, ő hozott döntést és került bele már a kormány által előterjesztett központi költségvetési törvényjavaslatba.

A dolog azért nagyon lényeges és örülök, hogy ezt itt mondhatom el, hiszen a 2016-os emelés gerince és döntő többsége a kultúrát és köznevelést érinti. Kommentár nélkül csak röviden a konkrét számokat: a múlt hét szerdán kiírt pályázatban, amely kifejezetten a Magyarországon élő nemzetiségekre van, a nemzetiségi civil egyesületek működési támogatásának a 110 milliója 330 millióra lett emelve, a nemzetiségi kulturális programok támogatása 110-ről 330-ra, a nemzetiségi pedagógusképzés 10-ről 15 millióra, amire a legbüszkébbek vagyunk és a leginkább örülünk, hogy a nemzetiségi anyanyelvi diáktáborok 2015-ben már háromszorosára emelt 90 millió összegre 270 millióra, tehát két év alatt kilencszeresére emelkedett. Azt gondolom, a Magyarországon élő nemzetiségek gyermekei anyanyelvének megerősítése, visszaadása az alapja annak, hogy nemzetiségeink tovább éljenek és hagyományukat továbbvigyék.

2016-ban van egy új keret 100 millióval kifejezetten a nemzetiségi színházak támogatására, egy 80 millió keret a kis létszámú nemzetiségi intézmények működési támogatásának kiegészítésére és a hosszú távú fenntarthatóság miatt rendkívül fontos, hogy a nemzetiségi önkormányzatok fenntartásában lévő nemzetiségi

köznevelési és kulturális intézmények beruházási, felújítási és pályázati önrész biztosítására 2015-ben létrehozott 442 milliós keret 2016-ban 884 millióra nőtt. Azt gondolom, ez egy olyan léptékű változás, amely felrázhatja és fel is rázta a Magyarországon élő nemzetiségeket és egy új jövőképet adhat elénk. Ezt szeretném nyilvánosan is - most először van lehetőségem erre - megköszönni Lázár miniszter úrnak, az előkészítésben és a lebonyolításban nyújtott segítségét pedig Latorcai Csaba helyettes államtitkár úrnak. A magyarországi nemzetiségek nevében kérem a továbbiakban is a támogatásukat, hiszen azt is tudni kell mindenkinek, hogy ezek az emelések olyan területeken következtek be, ahol közel fél emberöltő óta, 14 éve, 2002 óta egyetlen forint támogatásemelést nem volt, és amennyire örülünk és elismerjük ezt az emelést, ezek a jogos igényeknek még mindig csak egy részére biztosítanak fedezetet. Ezt köszönöm a miniszter úrnak, munkatársának és kérem a Kulturális bizottságot, hogy a jövőben is a frakciókban támogassa a Magyarországon élő nemzetiségeket. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Ikotity alelnök úr jelezte, hogy még hozzá kíván szólni. Kétperces időkerete maradt. Parancsoljon!

IKOTITY ISTVÁN (LMP): Köszönöm szépen, elnök asszony. Kérdéseket tettem fel a miniszter úrnak és a kérdés még el sem jutott a válaszadás lehetőségéhez, már hárman is válaszoltak rá erre hivatottnak érezvén magukat, nagyon szorgosak voltak. Azonban egy dologra nem hívták fel a miniszter úr figyelmét, ezt szeretném itt megtenni. Tisztelt miniszter úr, arra válaszol, amire akar! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Más képviselői hozzászólási szándék van-e? *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok jelzést. Akkor megadom a szót Lázár János miniszter úrnak válaszadásra. Parancsoljon!

Lázár János válaszadása

LÁZÁR JÁNOS Miniszterelnökséget vezető miniszter: Nagyon szépen köszönöm a lehetőséget. Kedves elnök asszony, azért jöttem örömmel a bizottság ülésére, mert azt feltételeztem, és nem is kellett csalódnom, hogy akik ennek a bizottságnak a tagjai, azok a hatalom mellett a szépség okán is itt ülnek, mert mindaz a téma, ami önökhöz tartozik, a hatalom mellett mégiscsak a szép dolgok összessége és a szépség névvel is leírható. Nagyon szeretnék azokhoz a parlamenti képviselőkhöz outsider-módon tartozni és csatlakozni, akik a hatalom mellett a szép dolgokat és a szépséget is fontosnak tartják a magyar világban.

Ha ilyen szemszögből nézek végig az országon, óriási lehetőségeink vannak. Persze folynak különböző pártpolitikai viták Budapestről Budapestben belül, sőt időnként még kormánypárti politikusok is egymással vitatkoznak, de ahhoz kétség nem férhet, hogy hazánk, az ország és az egész magyarság számára Budapest, mint szimbólum, mint a nemzet fővárosa, de mint lehetőség, mint önkifejezés, hogy mi, magyarok mit gondolunk a világról és mit gondoltunk, mondjuk, az elmúlt kétszáz esztendőben minden előnyével és hátrányával együtt, az ebben a városban nyilvánul meg. Bennünket azon keresztül lehet megérteni, ha valaki leszáll a repülőgépről, bejön Budapestre, megnézi ezt a várost és megérez abból a milióból valamit, ami a magyar nagysággal írható le. Ezek a lehetőségek koránt sincsenek kimerítve meggyőződésem szerint, bizonyos értelemben nyugodtan mondhatjuk, hogy csak részletek láthatóak és még Csipkerózsika-álmát aludja nagyon sok részlete ennek a városnak. Mindig fókuszban van néhány kiemelt dolog: Liget, Hősök tere, Andrásy út, Vár. De ha párhuzamosan a mellette lévő utcákba bemegy az ember, akkor

legalább olyan csodákat tapasztal, mint amire a magyar turizmus, vagy a magyar turizmusipar az elmúlt évtizedekben folyamatosan fókuszált. Tehát azt gondolom, mindaz, amit az elődök itt hagytak ebben a városban, óriási ajándék, óriási lehetőség és a fejlesztése mellett pártállástól függetlenül mindenki elkötelezett kell hogy legyen. A kormánynak minden ilyen projektjét kiemelten támogatom.

Mielőtt belevágnék a mondandómba, azzal a dilemmával is szeretném szembesíteni önöket, amit mindenki jól tud, aki volt állami vezető, Hiller miniszter úr például, hogy Magyarországon önmagában az, hogy kultúrpolitika van és kultúrpolitikai intézményrendszer, önmagában ez a monolitikus berendezkedés sokak szerint egy rossz hagyomány. Vannak nyugati politikus barátaim, akiknek ha azt mondom, hogy kultuszminisztérium vagy kulturális minisztérium, nem értik, miről van szó, hiszen a kultúra menedzsmentje, szervezése, akár az épületek fenntartása vagy rekonstrukciója alapvetően magánfeladat. Nyilvánvalóan az a sajátos társadalmi evolúciós elágazás, ami a kommunizmusban nyilvánult meg nálunk, az más országokban elmaradt hála a jóistennek és ott teljesen másként rendeződik be a világ. Azt a vitát, hogy most magántulajdonban álló épületeknek mi legyen a sorsa, nem folytatják le, mert majd a tulajdonos kér az államtól segítséget és a tulajdonosnak vannak kötelességei. Nekünk az a helyzetünk alakult ki, hogy állami tulajdonban hosszú távon nagyon nagy volumenű, nagyon nagy léptékű épületek vannak, amelyekre igazából nagyon kevés érdeklődő vagy igénylő van. Magyarországon ráadásul félnek is a mindenkori végrehajtó hatalmat gyakorlók, hogy műemlék jellegű épületeket magánkézbe adjanak, mert az azonnal vitákat generál. Amikor L. Simon államtitkár úr bejelentette, hogy Magyarországon érdemes a tartósan állami tulajdonban lévő kastélyegyüttesek listáját felülvizsgálni és adott esetben külföldi befektetők előtt megnyitni néhányat legalább (*L. Simon László: Vagy hazai!*), vagy hazai befektetők előtt, tucatnyinál nem gondolt többre, akkor azonnal éreztem a felszisszenést, hogy ez vajon jó dolog vagy rossz.

De még egyszer felhívnám a figyelmet arra, hogy nem tudunk mit kezdeni ennyi épülettel és művészettörténeti szempontból vannak extrém jelentőségűek, tehát elképzelhetetlenül fontos dolgok, amelyeket alábecsülünk és vannak olyanok, amelyek magánkézben is jól hasznosulnának, amelynek a jelentőségét pedig talán kicsit túlbecsüljük.

Igyekszem téma szerint minden kérdésre válaszolni. Először is, ha megengedik, a Ligettel kezdeném. Itt egy olyan megközelítést alkalmaznék, ami sokszor marad el Magyarországon, ami nagyon nagy hiba, mert klisék alapján dolgozunk és a saját kutatóinknak rendkívül igényes és rendkívül minőségi munkáját sem vesszük kézbe mi politikusok sem. Lehet, hogy az elmúlt 300 vagy 400 éves magyar kerttörténet csak tucatnyi embert érdekel Magyarországon és lehet, hogy csak féltucatnyi ember írja ennek a történetét, de egészen biztos vagyok benne, hogy fontos az európai minőségi kultúrához való hozzátartozásunk dokumentálása, hogy mi mást értünk kert alatt, mint az angolok park alatt, hogy mi kerteket hoztunk létre, a Múzeumkertet vagy Eszterháza kertjét például, aminek teljesen más volt a funkciója, más volt a léptéke, más volt a gondolata. Fontos, hogy ennek hogyan van megírva a története. Azt tudom mondani, hogy ha kezébe vesz az ember egy nyugati szakirodalmat, azon átrágja magát, ami ott is nyilvánvalóan csak tucatnyi embert érdekel, félreértés ne essék, csak a hétköznapiokban jobban érvényesül, ha ezt a kettőt összenézzük, akkor itt megtaláljuk, hogy nem alatta voltunk valaminek, hanem élenjárók voltunk nagyon sok kérdésben.

Ezért én nagyon nagy híve vagyok a kormányzaton belül, hogy kertrekonstrukciók legyenek. Kértem Balog miniszter urat, hogy teremtsük meg annak a lehetőségét, hogy a Múzeumkert eredeti állapotban való rekonstrukciója

legyen, ne autóparkoló legyen a Múzeumkert, mert a Múzeumkertet, aki a múzeumot építette, nem autóparkolásra álmodta meg. A Múzeumkertnek társadalmi funkciója volt, ugyanolyan, mint a múzeum társadalmi funkciója. A múzeum a tudás, a tudomány, az érték közzététele, de a kert is ehhez tartozott, a nyilvános kert, a szabad idő értelmes eltöltése. Ugyanez a Károlyi-kert vonatkozásában is főnálló megjegyzésem, és ugyanez vonatkozik a Ligetre is, hogy a legelső dolog, amit a kormánynak meg kell csinálni a Ligettel kapcsolatban, a magyar kertépítők számára egy olyan ötletlehetőséget biztosítani, hogy mit kell a Ligetben csinálni a zöldfelület-rekonstrukció okán. Mert vannak, akik a zöld dzsumbujt - elnézést a szlengért - összetévesztik a kerttel vagy a parkkal. Először, ha komolyan vesszük a Ligetet, akkor azzal kell kezdenünk, hogy megkérdezzük azokat a magyar kertépítőket vagy ezt a szakmát, fogalmazzunk így, hogy ők mit gondolnak a zöldfelületekről, és hogyan lehetne azt rehabilitálni.

Abban semmilyen vita nincs, hogy az eredetileg ott álló épületeket helyre kell hozni és rendbe kell hozni. Senki nem vitatja a Szépművészeti Múzeum, senki nem vitatja az Állatkert, a Vajdahunyad vára, a Széchenyi Fürdő korábbi vagy jövőbeni felújítását. Ezekkel senki nem vitatkozik. Szerintem az első pont a zöldfelület kérdése. És itt jön be az a kérdés, amire utaltak, hogy lesz-e a Nyugatiból valami. Igen, én azt javaslom a kormánynak, hogy kapcsoljuk össze a két programot. A Liget terjedjen a Nyugatiig, mint ahogy értelmezés szerint, a városi funkció szerint így is valósult meg annak idején. A Nyugati fölújításáról is hozunk döntést, ami egy építészeti remekmű és annak a példája, hogy a tömegközlekedés hogyan fog majd megváltozni, mert az a lehetőség, hogy kötött pályán, kényelmesen, környezetkímélő módon a belvárosba eljussunk, az Nyugat-Európa legjelentősebb értéke. Ma Stuttgartból vagy Münchenből az ember nem repülővel törekszik Párizsba utazni, hanem vasúton Párizs belvárosába. És szerintem ez a magyar jövő is egyébként közép-európai léptékben is, hogy a vasúti sínek Budapesten álljanak meg nemcsak a magyar területekről, hanem egész Közép-Európából. Tehát a Nyugatnak ilyen szimbolikus jelentősége van, és a Nyugati és a Liget közötti területet is zöldíteni kellene. Van rá európai uniós forrás, és két kerület számára is óriási lehetőség lenne. Mert azért Budapest szívében van zöldfelületeknek, valljuk be őszintén. Ezért próbálta a kormány kiemeltként kezelni a Margitszigetet, mint óriási lehetőséget, és ezért tekint a Ligetre is így. Kétségtelen, hogy jó magyar módra, mi, magyarok nagyon kreatív emberek vagyunk, különböző politikai családok mellett rendkívül kreatív értelmiségi csoportok vannak, akik azonnal megálmodják az épületet, megvalósítják, bemonadják és el is kezdik a tervezését, még senki föl nem kérte őket és nem is döntött róla. Ez egy magyar sajátosság - nem akarom azt mondani, hogy túl sok eszünk van, de azért mégis az intellektuális képességeink nem alábecsülendők, és magyar intellektuális képességű emberek ki akarják magukat fejteni, és az építészeink ilyenek.

Azt hiszem, Baán László fókuszálta, hogy mi lesz a Ligetben, de a zöld az első. A miniszterelnök úr visszarántotta a fókuszot az építkezésekről, a zöld az első, és a zöldfelület bővítése és a zöldtartalom meghatározása az első dolog. Azt hiszem, abban sincs vita, amit Hiller miniszter úr mondott, hogy a Széchenyi Könyvtárat máshol kell elhelyezni, és a Nemzeti Galéria sincs ott jó helyen, ahol van. Persze, lehet arról vitatkozni, hogy a Liget egy jó hely-e. Úgy gondolom, hogy a Ligetben bizonyos pontokon lehet épületeket létrehozni, például ahol voltak is eredendően vagy ahová álmodtak is eredendően, Közlekedési Múzeum újjáépítése, vagy a Liget szélén megvalósuló különböző létesítmények, és azt gondolom, hogy olyan építészeti minőség jön létre, amely talán versenyképes azzal, amit az elődeink létrehoztak. Bár hozzáteszem, hogy a legbiztosabb mégiscsak az, ha azt építjük vissza, amit az elődeink építettek, mert ha megengedik azt a megjegyzést: egy magyar politikusnak szerintem

a legbiztosabb tartópillére a mögötte hagyott ezer év. Mi nem németek vagyunk, mi a jövőről csak mérsékelten tudunk gondolkodni, azt hiszem. Mi jobban tesszük, ha azt vesszük biztosnak, ami mögöttünk van, és én az építészetben is talán ezt megengedem magamnak némi túlzással. Tehát ez a legfontosabb, hogy zöld, zöld, zöld és természetesen minőségi épületek nemzetközi tenderrel kiválasztva és bizonyos funkciók meghatározása.

A Zene Háza, Nemzeti Galéria, az új Néprajziról sem szabad lemondani az én megítélésem szerint, tehát azt is újra kell gondolni, a Közlekedési és egy színház visszaépítése, ami szintén ott állt a sarkon. De szeretném azt elmondani, hogy a Liget kapcsán még vannak épületek, amelyek a Ligetben voltak és jelen pillanatban még nincsenek a rekonstrukciós tervben benne. Tehát a Liget is változott, más a Liget arca az 1890-es évek végén, az 1910-es, '20-as években és a második világháború végén.

És itt térnek át a másik nagy kérdésre, ez pedig a Széchenyi Könyvtár, a nemzeti könyvtár kérdése. Nagyon konkrét tervek vannak arra nézve, beszéljünk világosan, hogy a Nemzeti Múzeum mögött, szinte a Nemzeti Múzeummal összeépítve vagy hozzáépítve, egy területként értelmezve azt, a Rádió volt épületeinek is a fölhasználásával létesüljön egy nemzeti könyvtárnak az egyik helye, a fő helyszíne, mert az a kormány gondolata, hogy három helyen kellene ezt az épületet, ezt az intézményt létrehozni. Ennek megvannak a nemzetközi standard biztonsági előírásai, az óvatosság nem elhanyagolható szempont itt. A szellemi értékek és az állomány megvédése nagyon fontos ebből a szempontból.

A miniszterelnök úr azt gondolja, részben a Liget tanulságai okán is, hogy ezt egy ötletpályázattal kell kezdeni. Nem elvetendő az a terv, hogy a Nemzeti Múzeum mögött az a könyvtár, amely valaha a Nemzeti Múzeumhoz tartozott és az alapítás része volt, visszakerüljön. Miniszterelnök úr úgy gondolja, és a kormány ezt a döntést hozta, hogy először egy ötletpályázattal kell indulni. Az ötletpályázatnak lehet az a végkifejlete, hogy van ennél sokkal jobb hely is, akár egy zöldmezős beruházás, mert ez a B terv, nyilvánvaló; azon is gondolkodni kell - pontosan határozta meg Hiller miniszter úr -, hogy mi a XXI. században egy moder könyvtár; mi a tartalma; mi a funkciója; hogyan kell annak megnyilvánulnia, az építészet hogyan tudja ezt kifejezni.

Most a koncepció az, hogy van egy központi hely, és vannak különböző helyek, legalább kettő, ahol az állomány egyébként elhelyezésre kerül. Ez egy 30-40 milliárdos beruházás nagyságrendileg, alapos előkészítésre és egy jó ötletpályázatra van szükség annak kitalálása szempontjából, konzultációs jelleggel, hogy ott jól van-e, ahol van. Én csak egy zárójelet nyitnék itt, hogy óriási adósság a Palotanegyed megoldatlan problémája. Más nemzetek: Bécs, az osztrákok fővárosa; a franciák vagy a britek is elképesztő investíciókat, infrastruktúrát, investíciót fektetnek be ott, ahol a magyar gazdasági elit vagy a magyar társadalmi elit egy része korábban építkezett, és ez építészeti egységet képez. Azért ne becsljük alá azt, hogy az 1867-es kiegyezés után itt létrejött egy olyan építészeti egység, ami bizonyos társadalmi fölfogások szerint erősen kritikával illethető, de mégis valaminek, a magyar múltnak, magyar tradíciónak és a magyar vagyonnak egy fizikális megnyilvánulása több tucatnyi volt magántulajdonban álló házzal.

Ha valaki így összfel szembeáll a Nemzeti Múzeummal és megnézi azt a képet, ami ott föltáruul, hogy a Nemzeti Múzeum mellett egyik oldalon a Festetics Palotát, másik oldalon a Károlyi Palotát látja a sarkon, az egy fantasztikus építészeti élmény. Aki azokat odaálmodta - a palotákat illetően, mondjuk, Ybl -, az zseniális művet alkotott, és mi ezeket nem használjuk, nem becsljük, rossz állapotban vannak, üresen állnak. Lehet, hogy korábban ideológiai megfontolások miatt, de ez egy óriási luxus, kihasználatlanul hagyni ezeket az épületeket. Ezek az épületek Ausztriában, Bécs belvárosában köztulajdonba mentek át egyébként, hozzáteszem. Magánpaloták

ma Bécs belvárosában a XX. századik második felében már mind köztulajdonban vannak, közfunkciót vagy magánfunkciót, mondjuk, banképületet vagy minisztériumi épületet szolgálnak. Tehát itt nem magánosításról beszélek, félreértés ne essék, hanem a funkció megkereséséről és az egésznek a kibontásáról, az egésznek a föltárásáról. Ez egy óriási lehetőség.

Itt több polgármester kollegám is rendelkezik tervekkel és elképzelésekkel, de van is benne fantázia és nagy építészeti adottság. Ott az egyetemi negyed mellette, egy egyébként elképesztően nagy élet zajlik az épületek között és az épületek körül, ami meggyőződésem szerint nagyon nagy lehetőség. De ez egy természetes fejlődés. A Szabó Ervin Könyvtár a '20-as években került állami tulajdonba, amikor a Wenckheim-családtól megvásárolta talán a főváros vagy a magyar állam. Tehát ennek nyilván volt egy evolúciós fejlődése, és azt csak figyelmükbe ajánlom, hogy az ott egy kihagyott lehetőség.

Csontváry. A kellőképpen el nem ítéhető ötletgazda mégiscsak én lennék ebben, és ezt vállalom is. Semmi mást nem javasoltam a kormánynak, minthogy azt mérlegelje, ami Csontváry szándéka és ötlete volt. Ez összekapcsolódik az első világháború befejezésének százéves jubileumával is. Csontváry valamikor '17-18-ban azt szerette volna, hogy összesen 6 általa konkrétan meghatározott műből, nem többől, 6 általa konkrétan meghatározott, nagyméretű műből legyen talán a Ligetben, de mindenképpen Budapesten az első világháború rokkantjai, áldozatai emlékére egy múzeum, egy kiállítás. Egy háborús épület skiccet tervezett egy boríték hátoldalára, némi túlzással, nagyon vázlatos. Azt kértem, javasoltam egyedül, hogy ennek a Csontváry álomnak a megvalósítására, amire tudomásom szerint már a '70-80-as években volt ötletpályázat Magyarországon, ismét legyen egy ötletpályázat és a magyar építész szakma, például fiatal építészek számára adjunk egy lehetőséget, hogy mondják el, ez megvalósítható-e. Hogy lesz-e ebből valami, koránt sem biztos. Lehet, hogy az az ötlet, hogy ezt nem lehet jól megcsinálni. Lehet, hogy az az ötlet, hogy ezzel nem kell foglalkozni, mert jól van ott, ahol van. Csontváry is lehetőség Budapest és Magyarország számára. Nem szeretnék senkit sem megsérteni, különösképpen nem a pécsi barátainkat, de azért Gerlóczy Gedeonnak nem az volt a terve, az első terve semmiféleképpen nem az volt, hogy ez a gyűjtemény Pécsre kerül. Gerlóczy Gedeon évtizedekig azért küzdött, hogy ez a gyűjtemény Budapesten kerüljön méltó elhelyezésre és csak másodlagos megoldásként került Pécsre és letétként van ott tudomásom szerint. De ezzel nem megbántani akarok senkit, mert a pécsi gyűjtemény lényegét senki nem akarja megbontani, félreértés ne essék. Szerintem Csontváry, főleg 6 képre szűkítve, fókuszálva egy lehetőség Budapest számára és szerintem egy nagy adósság, mert ez képzőművészetünknek az a része, amely a nyugati világ számára értelmez bennünket és lehetőséget ad a megítélésem szerint.

Kultúra, turizmus, örökségvédelem. Nincs összekapcsolva. A kormányzati struktúrának számos nehézsége van, nem részletezném, ez nem a törvényhozás felelőssége és nem szeretném a nyilvánosságot ezzel traktálni, de infrastrukturális beruházások kellene ahhoz, hogy a kulturális örökség fellelhető legyen. A tiszadobi kastélyra elköltöttünk 2 és fél milliárd forintot, egy éve a kastély bezárva áll, mert a beruházás megvalósulása után azonnal be is zártuk. Nem lehet megközelíteni a települést jól, nincs kerékpárút, tehát nincs ráakva a turisztikai térképre. Erről beszéltem. Megcsinálunk valamit, 2 milliárdot ráköltünk, kultúrtörténeti, történeti szempontból nagyon fontos emlék, Andrassy emlékhely, száz oka van annak, ami miatt meg kellene nyitni, és amit ott lehetne csinálni, mégsem csináltunk benne fajsúlyos dolgot, zárva tartjuk, holott másfél éve készen van. És nem lehet megközelíteni Tiszadobot, ami egyébként is hátrányos helyzetű település, tehát nagyon ráférne valami élet vagy pezsgés, hogy valami ott történjen.

Tehát csak példát akarok mondani arra, hogy igen, vannak problémák. A legfontosabb, hogy olyan emberek üljenek a turisztikai főnök székében, a kulturális főnök székében, meg az örökségvédelmi főnök székében, akik a hatalom mellett a szépséget is szeretik és tudnak azért tenni, ha már lehetőségük adja. Tehát a személyi együttműködés és elkötelezettség nagyon fontos szerintem ebben az ügyben, mert ez személyes ügy. Ha nem személyes ügy, akkor nincs olyan bürokrácia, amit át lehetne törni egyébként.

Felmerülnek az oktatási, kultúrpolitikai kérdések, mennyit tudtunk költeni EU-s pénzből. Kultúrára keveset, valljuk be őszintén. Az Európai Bizottság nem támogatja kiemelten a kulturális beruházásokat, sőt nehezíti a helyzetet, hogy Budapest, ami mégis a kulturális beruházásaink célja lenne, ki van zárva lényegében az európai uniós ilyen típusú forrásokból. Ha vannak források, azt sem tudjuk Budapestre költeni. Budapesten nyilván önkormányzati és állami pénzből kell ezeket a beruházásokat megvalósítani. Azt gondolom, hogy természetesen képviselőtársaim felvetéseiben sok igazság van. Vannak hibák az EU-s pénzek elköltése kapcsán, ezt nem lehet és nem is szabad szőnyeg alá söpörni. Az a kérdés, hogy mennyi. Az összes hiba Magyarországon, amit az Európai Bizottság nyilvántart, az összkassza 2 százaléka alatt van. Az európai átlag alatt van. Beszélhetünk erről a 2 százalékos hibaarányról, de beszélhetnénk a 98 százalékról is, mert még a 98 százalék összegzését sem végeztük el és azért itt nagyon súlyos százmilliárdok kerültek bele a felsőoktatásba, a köznevelésbe infrastruktúraépítésre. Ha ma végigmegy az ország kórházain, középiskoláin, szakközépiskoláin, általános iskoláin és felsőoktatási intézményein, nem mindenhol, de nagyon sok helyen, nagyon komoly infrastrukturális fejlesztéseknek látja a tanújelét. Ennek eredménye kell legyen, ez meg kell hozza majd a gyümölcsét. Még ezt sem lajstromoztuk be és nem végeztük el azt a munkát, hogy ennek milyen következménye lesz. 500-600, 700-800 milliárdokról beszélünk, nem beszélve a PPP-projektekről, amit még az előző kormány indított a felsőoktatásban, ami mégiscsak megvalósult, mégiscsak finanszírozzuk. Harminc év múlva senki nem fog emlékezni arra, hogy egyébként milyen financiaális nehézségek voltak.

Ha megnéznénk azt a vitát, ami az Operaház megépítésének szükségességéről zajlott annak idején, akkor megrémülnénk, hogy mennyi hülye politikus volt, aki azt mondta, hogy nem kell Operaházat építeni, most pedig az az egyetlen dolog, amire olyan szinten büszkék lehetünk, ami a komolyzenei életünkből kiemel bennünket, persze még a nagy nemzeti intézményeket is ide kell sorolnom. Csak arra mondom, hogy ezek az anyagi viták 30-40 év múlva olyan távlatba kerülnek, ami értelmezhetetlen. Beszéljünk világosan! Mi, magyarok kiválóan tudunk építeni, megvalósítani véleményem szerint, de az Európai Bizottság elvár tőlünk egy olyan dolgot, amit nem tudunk értelmezni. Több oknál fogva is. Ennek kulturális okai biztosan vannak. Ez pedig az ilyen típusú soft-költségek és soft-pénzelköltés. Tehát azt mondja az Európai Bizottság, hogy képezni kell az embereket. Előírják egy városnak, hogy mindenféleképpen, akit képezni fog, az hátrányos helyzetű, roma legyen, lehetőség szerint mozgásában korlátozott és egyedül élő nő. Hogy mondjam? Olyan szurreális feltételek vannak előírva a képzési programokban, a mentorálási programokban, a felzárkóztatási programokban, ami szerintem önmagában a hibázás lehetőségét rejti magában. Ezeket a pénzeket nem azért költik el önmagában sokszor rosszul, mert rossz emberekre van bízva. Van olyan is, képviselőtársaim, hogy igen, rossz emberekre van bízva a pénz elköltése, van ilyen, 2 százalékos hibatarományon belül. De nagyon sok esetben nincs ötlet, nincs innováció, nincs elképzelés, hogy ezeket a pénzeket mire lehet, és mire kell elkölteni, mert amire szüksége lenne az országnak, azt az Európai Bizottság nem engedélyezi. Nem ez a legfontosabb baj egy

kis közösség életében, mert konkrétan vállalkozóknak nem lehet odaadni munkahelyteremtésre, konkrétan iparterületet nem lehet belőle létrehozni, konkrétan gépet nem lehet belőle vásárolni, lehet képezni belőle. Most hogy egy képzésnek hol vannak a tartományai, határai és hol kell ledokumentálni, ez egy nagyon nehezen megfogható és körülírható dolog. Könnyű hibázni. Félreértés ne essék, ezek könnyű pénzek, könnyű hozzáférni, nehezen mérhető a teljesítmény. Nem úgy van, hogy ebben a falban benne van a téglá vagy nincs. Ez teljesen más kategória. Nem kérdés, minden ilyen oktatásra, szociális felzárkóztatásra fordított költség esetén felmerül a célszerűség és az értelemszerűség kérdése. Én nem vitatom a képviselőtársaim véleményét.

A kisebbségi önkormányzatot előhozták. Ritter Imre elmondta, hogy milyen támogatásokat kapnak az államtól. Nem az államon kell számon kérni, ha egy kisebbségi önkormányzat képtelen a felkínált lehetőséggel élni, vagy a felkínált lehetőséggel rosszul él. Mi, a magyar állam, szerintem pártoktól és kormányoktól függetlenül kifejezetten próbálkozunk a Magyarországon élő kisebbségeket helyzetbe hozni és számukra lehetőséget teremteni. Óriási felelőtlenség, amit akár képviselőtársaink, akár önkormányzativezető-társaink ezen a területen kisebbségi vezetőként művelnek például a roma közösségben. Óriási felelőtlenség! Mert a rendelkezésre álló források hiteles elköltését bombázzák szét. Senki nem akar majd ennek a közösségnek pénzt adni, mert úgy gondolja pártállástól függetlenül nagyon sok politikustársam, hogy nem bízható rájuk pénz, mert bármelyikre bízunk, ez történik. Hát, nem ez hangzik el rendszeresen a parlamentben? Ezek a leegyszerűsítő mondatok hangoznak el, pontosan az ellenséges sztereotípiák erősödnek ezzel kapcsolatban. Ezért a vezetők felelőtlensége felbecsülhetetlen. Ami felelőtlen munka zajlik roma kisebbségi vezetők részéről nagyon sok esetben a pénzekkel való felhasználás, elszámolás tekintetében, az beláthatatlan következményekkel jár, mert a többségi társadalom segítségével „élnek vissza” - idézőjelbe téve - nagyon sokszor. És itt nem egy emberre vetül a felelősség kérdése, hanem általánosításokban az egész közösséget hátrány éri. Tehát nem cáfолоm meg, hogy vannak problémák a pénzek elköltésével, de a 98 százalékot is lássák, amikor hiba nélkül történik a pénzek elszámolása és elköltése, még akkor is, ha annak a célszerűsége adott esetben néhány helyen vitatható.

Makovecz-örökség kérdése. A Makovecz-örökség a kulturális örökség része. Ebben semmiféle vita nincs ma Magyarországon. Körülbelül tucatnyi terve van a mesternek, amelyek még megvalósítható stádiumban maradtak utána, magyarul úgy fejezte ki magát a mester és úgy alkotta meg ezeket a terveket, hogy megvalósíthatóak. A kormány kész erre, ez körülbelül 20 milliárd forintos beruházás lenne a következő években. Ebben egy budapesti nagyobb templom építése van, amelynek a helyén vita zajlik, hiszen ahová a mester álmodta, ott a megvalósítására nincs lehetőség. Ez nincs nyugvóponton, de körülbelül tucatnyi olyan vidéki beruházás van, könyvtárak, iskolák, kisebb templomok, máshol templomok, határon belül és kívül, amelyekre mindenképpen szükség lehet.

A Várkert. Igen, a kaszinó megvásárlásáról tárgyal a magyar állam. Zsarolásnak nem engedünk és irreálisan sok pénzt nem akarunk érte fizetni, de mindenféleképpen erről érdemi tárgyalások zajlanak.

Művészeti Akadémia és a kultúra finanszírozása. Itt ugyanazt tudnám mondani, hogy én nem tartom azt egészséges dolognak, még ha szükségszerű is és a szegénységekből és a hagyományainkból ered, hogy a magyar állam a legnagyobb kultúrafinanszírozó Magyarországon. Ez hosszú távon nem a legjobb megoldás. Mert az azt jelenti, hogy a magyar állam vezetését a választók bizalmából gyakorlók sokszor megvádoltathatnak azzal, hogy kinek adnak állami pénzt és kinek nem adnak. Ismert

az az elmélet, hogy a kultúrában mi helye állami forrásnak vagy állami pénznek adott esetben, és miért az állam dönt kulturális beruházásokról, támogatásokról.

Azt hiszem, az a törekvés, hogy a magyar államtól teljesen független autonóm közösség jöjjön létre, amely művészeti kérdésekben irányt szab, véleményt mond, kitüntetések adományoz, elismeréseket biztosít, intézményeket, szervezeteket működtet és a képzőművészeti életet szervezi, és ez nem a magyar állam szervezete, ez szerintem egy nagyon bölcs törekvés. Ha engem művész barátaim megkeresnek és tiltakoznak a Művészeti Akadémián zajló dolgok ellen, én mindig egy tanácsot tudok nekik adni: lépjenek be és szavazzanak, válasszanak! Válasszanak mást! Nem? Jussanak oda, hogy a Magyar Művészeti Akadémia tagjai lehessenek, mint ahogy a Magyar Tudományos Akadémián is ez zajlik. A magyar tudományon belül is vannak olyan viták, amelyek adott esetben óriási viták, és mi, politikusok, távol tartjuk magunkat ettől a világtól, mert a Magyar Tudományos Akadémia legitim szervezeti keret, aki ezekben a vitákban, összeütközésekben, nézeteltérésekben, finanszírozási ügyekben rendet vág; természetesen egy lassan kétszáz év alatt kicsiszolt belső vitakezelési és döntési struktúrában és kultúrában. De ne gondolja senki, hogy amikor a Tudományos Akadémia megalakult, akkor ott nem voltak adott esetben krízisek vagy viták, vagy a Magyar Tudományos Akadémia vezetésével vagy főtítkárságával járó feladat és felelősség nem nyomasztotta az emberek vállát. Talán Arany János is írt valamit ezzel kapcsolatban.

Tehát nyilvánvaló, ha az állam lemond arról, hogy a tudomány ügyébe beleszóljon, amire azért több évszázada van megalapozott oka, és talán az Alaptörvény is utal erre, és egy államtól független testületre ruhazza a tudomány ügyének az intézését, ugyanez zajlik a mi értelmezésünkben a művészet területén. Persze, lehet azon vitatkozni, hogy egy villának az odaadása, egy költségvetési támogatás mint donátor, tehát mint alapító részéről helyes, szerintünk helyes, csak a Művészeti Akadémián a művészek majd rendezik egymással ezeket a kérdéseket. Az a cél - nagyon nagy hibát követtek el azok, akik kiléptek a Művészeti Akadémiából és másképp gondolkodnak, mint azok, akik ma vezetik a Művészeti Akadémiát. Meg itt nem kilépniük kellett volna, hanem megpróbálni többséget teremteni. Mint a Magyar Tudományos Akadémián is egy elnök választásánál vannak, akik megpróbálnak többséget teremteni, és vannak, akik kisebbségben maradnak. Vannak elnökjelöltek, akik elveszítenek jelöléseket. Ez ugyanaz a struktúra. Mi semmi mást nem szeretnénk, mint egy ilyen világot fölépíteni vagy ehhez hozzájárulni, és a hétköznapi hatalomtól és politikától a művészet aktuális kérdéseit minél távolabb tolni. Ne a politikus mondja meg, ne a politikus diktáljon, ne a politikus határozza meg, hogy a művészetben mi a szép vagy mi a nem szép vagy mi a jó vagy mi a nem jó. Ez a motiváció. Azt kérte képviselő asszony, hogy mondjam el a véleményemet. A motivációt tudom elmondani, mint olyan ember, aki a miniszterelnököt támogattam ebben a törekvésében.

A Vár kérdése. Ha valaki elmegy most a Várba és megnézi, hogy mi van most a Várban - és egy kicsit távolabb lép attól, hogy ez most minek a szimbóluma, hogy egy ezer éves Magyarország végrehajtó hatalmi központjaként mit szimbolizál vagy mit nem -, azt látjuk, hogy bizonyos értelemben funkcióit illetően üres a Vár. Onnan lekerül a Széchenyi Könyvtár, lekerül a Nemzeti Galéria, fölmerül a kérdés, hogy na, de a Vár, az micsoda. Azért valljuk be őszintén, hogy a Vár nem lehet más, mint aminek építették néhány száz év alatt, még ha barkácsolás is van benne, mert összeépítettek különböző épületeket különböző stílusokkal, és egy organikus fejlődés eredménye; az mégis a magyar államhatalom végrehajtó hatalmi központja volt. Biztosan Keresztes-Fischer Ferenc is el tudta volna mondani, hogy az Országház utcai belügyminisztérium épülete, ahonnan annak idején talán Martinovicsot is a

vesztőhelyre vitték, nem föltétlenül alkalmas 1943-ban egy háborús Belügyminisztérium irányítására vagy a '30-as évek gazdasági válsága szociális problémáinak kezelésére. Biztos, hogy Keresztes-Fischer Ferenc ezt el tudta volna mondani, biztos vagyok benne.

Mint ahogy igaza van Hiller miniszter úrnak, hogy ma egy modern minisztériummal kapcsolatban is vannak elvárások. De ha megnézem, hogy Londonban a kormányzati negyed mégiscsak több száz éves épületekben működik; ha megnézem azt, hogy Ausztriában is régi épületekben működik a kormányzati negyed, hagyományokat folytatva, ezt én nem tartom ördögtől való dolognak. Nem tudunk a Várnak jobb funkciót adni annál, mint ami volt. Volt egy próbálkozás a hatvanas, hetvenes, nyolcvanas években, részsikert ért el, szerintem a Várat eredeti állapotban kell helyreállítani. Ebből most mi következik? Ebből következik az, hogy a Sándor-palota a végrehajtó hatalomé volt. Most mellette lesz a Karmelita, összekapcsolva a Sándor-palotával és a honvéd vezérkar főnökségének épülete van még ott lebombázott állapotban. Biztos, hogy a Karmelitát érdemes helyreállítani, és végrehajtó hatalmi központ a Miniszterelnökség épületében vagy kezelésében.

Hiányzik egy épület a sarokról, a Hunyadi út sarkáról, ami először volt a horvát-magyar bán minisztériuma, majd 1920 után külügyminisztérium lett. Azt lebontották. Túlélte a második világháborút, de eldúrták onnan. Onnan hiányzik a sarokról egy konkrét épület, a másik sarokról is hiányzik a Karmelita mellett, az a tábori püspökség épülete volt, egy nagyon egyszerű épület egyébként, semmi sallang, semmi extra. A kettő között óriási a különbség, és ha a Honvédelmi Minisztérium épületét most visszarájzoljuk, megpróbáltam visszarájzoltatni, hogy mi lenne, ha állna, akkor az ember megrémülne, mert ezek akkora épületek egymáshoz képest is. Tudomásom szerint Hiller miniszter úr minisztersége idején volt az építészeti karon tervpályázat, hogy mit lehetne csinálni a Szent György térrel, a Honvédelmi Minisztériummal, vissza kell-e építeni a régi épületeket vagy mit kell visszaépíteni. Fogalmazzunk úgy finoman - én átnéztem az összes papírt -, föladta az építészeknek a leckét. Mindebből arra jutok, hogy az a biztos, ami volt vagy az a biztos, ami van, és ami megvan, annak érdemes az eredeti állapotát helyreállítani.

A Szentháromság téren van egy állami tulajdonban levő épület, ma is kormányzati épület, több államtitkárnak ott az irodája a Szentháromság téren a Magyarság Házában. Az pénzügyminisztérium volt. Megjegyzem, a lebontása erre az állapotra egy építészeti vitának az eredménye, nem rombolásnak az eredménye. Volt olyan építész, aki azt mondta, hogy így jobb, mint amilyenek eredetileg épült, még ezen is lesz vita. Most arra van mandátumunk, hogy az eredeti állapot helyreállítása pénzügyminisztérium céljából megtörténjen. Tehát az a cél, hogy pénzügyminisztérium céljából az eredeti állapot helyreállítása megtörténjen.

Ott van az Országház utca, ami a magyar végrehajtó hatalom központja volt az 1700-as évektől egészen 1944-ig. Helytartótanácsi székhely, sőt törvényhozás, hiszen azt hiszem, az Alsóház is ülésezett ott időnként, amikor Pesten volt az Országgyűlés; megkérdőjelezhetetlenül a múltunkból eredő folytonosságnak a dolga. Azt tudom mondani, hogy a kormányzás meg... Hát, egy padon lehet kormányozni egy laptop segítségével meg egy telefon segítségével. *(Derültség.)* Az épület adottságai - amikor a sajtó kérdezte, hogy én hova fogok költözni a kormányzati átrendeződés - fogalmazzunk így *(Derültség.)* - kapcsán; hát, fogom magam, kiülök egy padra. Ma már nem iroda kell a kormányzáshoz, az valaminek a szimbóluma. Kell egy jó miniszter, akinek esetleg... *(Dr. Hiller István: Azért azt lefényképezzük. - Derültség.)* Jó, oké. Alapvetően ma az infokommunikáció állása mellett úgy gondolom, hogy ez nem egy óriási probléma. És ne felejtjük el, hogy ez a vállalkozás ráadásul nem is elhanyagolható anyagi lehetőség az állam szempontjából, mert biztos vagyok benne,

hogy a Belügyminisztérium jelenlegi épületének, a Pénzügyminisztérium jelenlegi épületének bérbeadása vagy értékesítése, a szállodasor folytatása száz százalékban fedezi azokat a költségeket, amibe egy költözés kerül. Itt most még mondhatnám, hogy a Levéltár épülete is azért van jól úgy, ahogy van a Várban, ahogy Klebelsberg megálmodta, mert az, aminek építették. Tehát azok az épületek funkcionálnak jól ma a Várban, amelyek azok, aminek építették. Ez azt hiszem, hogy talán elfogadható.

Én ismerem ezeket a logisztikai adottságokat. Nekem a kollegáim a Belügyminisztériumban, a barátaim a Pénzügyminisztériumból a nyakamra járnak, hogy mentjük meg őket attól a lehetőségtől, hogy nekik föl kell költözniük. Erre mindig azt tudom mondani, hogy Károlyi Gyula - miniszter úr pontosan tudja -, amikor Bethlen után miniszterelnök lett, akkor gyalog járt a budai Várban egyik kormányzati épületből a másik kormányzati épületbe, mert szolgálati autót nem használt a gazdasági válságra való tekintettel. Tehát lehet gyalog is járni. Már épült egy parkoló egyébként L. Simon államtitkár fölügyelete mellett. Épül még egy parkolóház, egy mélygarázs, tehát azt gondolom, hogy ezek a logisztikai nehézségek nem lehetnek akadályai egy ilyen volumenű döntés végrehajtásának. Értem én a világnézeti, koncepcionális, társadalompolitikai megközelítéseket is, ami a szimbólumokat illeti, de szerintem nem lehet a Várat másra használni, mint arra, aminek adott esetben megépült.

Eszterháza kérdése. Merjünk nagyot álmodni! Azzal értek egyet, hogy itt nem lefelé kell csavarni a dolgot, hanem felfelé kell csavarni a dolgot, mert egy óriási kincs van a kezünkben. Nem kell történéshöz lenni ahhoz, hogy részleteiben is az ember megértse azt, hogy az az épület építészeti értelemben, a kertje kertészeti épületben, a berendezése a bútortörténeti épületben, a zenetörténeti jelentősége - Haydn az életének nagyobb részét mégis itt élte le és nem Londonban - meggyőződés szerint óriási. És alábecsüljük, nem becsüljük meg a helyén, nem értékeljük eléggé és a magyar XVIII. századot sem becsüljük kellő helyén és kellő erejénél fogva. Miközben a velünk szövetséges vagy konkurens országokban a XVIII. századnak sokkal nagyobb a becsülete az adott nemzet életében. Ennek nagyon jó szimbóluma lehet Eszterháza, hogy hogyan tartoztunk mi a világ élvonalába adott esetben a XVIII. században. A miniszter úr szavait azért is tartom fontosnak, mert ötletgazda, Eszterháza rekonstrukciójának újraindítása az ő nevéhez kötődik, számítunk is a támogatására és segítségére ebben az ügyben és az Eszterházy Alapítvánnyal is készek vagyunk együttműködni, hiszen Kismartonban és Fraknóban kifejezetten felújítási és programszervezési munkát végeznek.

Jó lenne, ha nem egymással konkurálnánk, hanem össze tudnánk hangolni ezeket a programokat. Két repülőtér, Pozsony és Bécs van közvetlen közel. Tehát itt, azt gondolom, meg kell nézni, hogy hogyan működnek azok a hasonló minőségű épületegyüttesek, adott esetben Versailles vagy Schönbrunn, hogyan tudnak tartalommal megtelni. Könnyen lehet, hogy a jelenleginél sokkal többet kell a működtetésre áldozni, a programok szervezésére, az egész menedzsmentjére, ki kell emelni a magyar államból meggyőződés szerint kultúrpolitikai vagy kultúrtörténeti jelentősége miatt. Nem lehet minden évben a költségvetési szükségnek kitéve ez a létesítmény, mert ahhoz, hogy ebből valami legyen, pénz kell. Ide invesztálni kell. Annak idején Eszterházy Miklós is ezt csinálta, egy Operának a fenntartása a XVIII. században magánkézben biztos nem volt olcsó mulatság és biztos voltak gazdasági következményei. Tehát ennek a működtetése és üzemeltetése nagyvonalúságot és jó értelemben vett nagystílusútságot kíván meggyőződés szerint.

Még a sporttal vagyok adós, és képviselő asszony, nem szeretnék adós maradni sportügyben. A TAO az Európai Bizottság által időben limitált. Tehát ennek a TAO-

rendszernek az Európai Bizottság csak egy bizonyos pontig, talán 2017-ig engedte a működtetését. Ráadásul utánpótlás-nevelés támogatására fordítható. Ha az a vita kinyílna, hogy ebből a pénzből, amit a TAO-n keresztül utánpótlás-nevelési infrastruktúrára költöttünk, szükség volt-e... Ha a képviselő asszony végigmegegy Budapesten vagy az ország különböző pontjain, látja azokat a lerobbant sportlétesítményeket, amelyek ezekből a TAO-pénzekből újultak meg. Ha nincs a TAO, a költségvetésből soha nem lesz sporthoz ennyi költve. Azok az épületek, 40-50 éves infrastruktúrák olyan állapotban maradnak, mint amiben voltak. Az utánpótlás-nevelés, a gyerekevelés mégiscsak azt szolgálja, hogy minél több egészséges ember legyen. Én ettől a professzionális sport ügyét, ami szerintem egy üzleti vállalkozás és továbbra is tartom, hogy abban az állami pénznek nincs, vagy nagyon limitáltan van helye, külön kezelném teljes egészében.

Tetszik, nem tetszik, Hódmezővásárhelyen 450 gyerek van minden délután a stadionban a futball csapat utánpótlás-nevelő csoportjaiban. Ők vannak legtöbben, utána az úszók és a vízilabdázók. Az a stadion, ha nincs a TAO, soha nem lesz felújítva, mert soha nem tud a város és az állam oda egymilliárd forintot elkölteni infrastruktúrára, futballpályákra, öltözőkre, mosdókra, mert a '60-as években volt legutoljára. Ez az előnye mindenképpen. Ez egy nagyon vitatható döntés, megértem, hogy vitatják, vitatott döntés, de azt látnia kell, hogy a magyar költségvetési viszonyok között ebben az elosztási rendszerben, ahogy a bevételt elosztjuk, a pénzügyminisztérium magától soha nem ad évi 40-50 milliárd forintot sportinfrastruktúrára. Aki ügyelt már fel sportterületet vagy volt köze hozzá, az pontosan tudja. Amikor komoly társadalomműködtetési dilemmái vannak egy kormányzatnak, akkor ez nagyon fontos kérdés, hogy a gyerekekhez hogyan tudunk fixen garantáltan legalább 4-5 éves időterminusban kiszámítható módon pénzt odajuttatni. Én ezért támogattam ezt a részét, az utánpótlás-nevelés részét.

Vannak olyan témáink, amelyekről nem beszéltünk eleget és talán ez is így már sok volt a bizottságnak, amit eddig beszéltünk. Az egyik az építésügy. Hoztam egy dolgot, ami alapos, eredményes, ám lassú munka eredményeképpen megszületett. Számomra lassú munka, olyan építész, mert az építészek szeretnek nyugodtan, megfontoltan, körültekintően és alaposan tervezni, én ennél kicsit gyorsabb vagyok, ez az állandó vita. Az építészetpolitikai elképzeléseinket, miután nem beszéltünk róla, szeretném átadni a bizottság tagjainak, Füleki Zsolt helyettes államtitkár kollégám ki is osztaná.

És az intézetek tekintetében pedig a kiemelés okát én abban látom, hogy vannak olyan intézettípusok, mint ahogy a világban léteznek magánintézetek is, félreértés ne essék, nemcsak egyetemi vagy állami, vagy központi kutatóintézetek, hogy olyan speciális, olyan részkérdésekkel foglalkoznak, amelyek talán megérdemlik az állam külön figyelmét. Ezek az összegek, képviselő asszony is pontosan tudhatja, egy tízezer milliárdos költségvetésen belül nem fogják meggyengíteni mások pozícióját, vagy nem jelentenek aránytalan előnyt. Úgy gondolom, hogy a nyelv olyan mértékben fejlődik és változik, ami fokozott figyelmet érdemel. Ezt a klasszikus tudományos kutatások keretében egy kormányzati munkába nem lehet beiktatni vagy implementálni. De a bizottság rendelkezésére állást kértem minden intézményvezetőtől, minden igazgatótól, hogy vonják be önöket, álljanak rendelkezésükre. Elfogadom a kritikákat is, ez egy új műfaj bizonyos értelemben és tapasztalhatta, nincsenek politikai irányítás alatt. Tehát először azzal vádoltak bennünket, hogy politikai megrendeléseket teljesítenek. Semmilyen politikai megrendelést nem teljesítenek ezek az intézetek, félreértés ne essék. Ha elmegy az intézetbe és megkérdezi az igazgatót, hogy mikor beszélt kormányzati politikussal, azt fogja mondani, hogy velem találkozott ebben az évben egyszer, amikor a

költségvetési, pénzügyi és egyéb, és nem a szakmai kérdéseket beszélte meg. Szakály Sándortól ugyanígy megkérdezheti ezt adott esetben.

A kulturális örökség vonatkozásában nekünk vannak olyan feladataink, amelyek a kegyelet feladatai. Erre van egy intézetünk, amely, úgy gondolom, a kiemelt státust megérdemli, mert így tudunk bizonyos kegyelettel kapcsolatos dolgoknak megfelelni legalább olyan szinten, ami minimálisan elvárható. Tehát az volt az egyik kérdésük, hogy mik a kiemelés okai, illetve hogyan lehet integrálni ezeken a kutatóintézeteken keresztül társadalmi szervezeteket. Én fogadókész és nyitott vagyok arra, hogy a Nyelvstratégiai Intézet beintegráljon más társadalmi szervezeteket is a munkájába, ne csak a saját tucatnyi kutató státusával foglalkozzon. Tehát nem lezáró az intézetek vagy intézmények működése.

Ez nyilván nem volt kielégítő válasz az elnök asszony és az érdeklődők számára, ezért az intézetigazgatók és egy másik alkalommal jómagam is állok a rendelkezésükre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. L. Simon államtitkár úr kívánja-e kiegészíteni a miniszter urat. (*L. Simon László: Köszönöm szépen, nem.*) Köszönjük szépen. Akkor az első napirendi pontot lezárom.

A második napirendi pontunk az egyebek. Kérdezem a bizottság tagjait, van-e valakinek felvetése. (*Senki sem jelentkezik.*) Nem látok jelentkezőt. (*Lázár János: Köszönöm a lehetőséget!*) Köszönjük szépen, miniszter úr, hogy rendelkezésünkre állt.

Az ülés berekesztése

Felvetés az egyebek között nincs. A második napirendi pontot és a bizottsági ülést bezárom. Jó munkát kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 8 perc)

Dúró Dóra
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Baloghné Hegedűs Éva és dr. Lestár Éva